

№ 239 (20502) 2013-рэ илъэс БЭРЭСКЭЖЪЫЙ ТЫГЪЭГЪАЗЭМ и 11

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Щынэгъончъагъэр къаухъумэщт

Тыгъуасэ, тыгъэгъазэм и 10-м, терроризмэм пэшіуекіогъэнымкіэ комиссиеу АР-м щызэхащагъэмрэ оперативнэ штабымрэ зэхэсыгъо зэдыря агъ. Ащ тхьамэтагъор щызэрихьагъ АР-м и Ліышъхьэу Тхьакіущынэ Аслъан.

Анахь игъэкІотыгъэу зытегущы агъэхэр къихьащт илъэсым Шъачэ щыкІощт Олимпиадэмрэ Паралимпиадэмрэ щынэгьончьэу зэхэщагьэ хъунхэм республикэм иминистерствэу

ыкІи ведомствэу а лъэныкъом фэгъэзагъэхэр зэрэхэлэжьэщтхэр, непэ Іофэу зэшІуахыхэрэр арых. УФ-м щынэгъончъэнымкІэ икъулыкъу АР-мкІэ и ГъэІорышіапіэ, хэгъэгу кіоці іоф-

ошІэ-дэмышІэ ІофхэмкІэ и Министерствэ АР-мкІэ и ГъэІорышапіэ япащэхэр ащ фэгъэхьыгъэу къэгущыІагьэх. Щынэгьончъэным ылъэныкъокІэ узыгъэгумэкІын Іофыгъохэр Кавказ шъолъырым мымакІэу зэрилъхэр, Олимпиадэм изэхэщэн зэщызыгъакъомэ зышІоигъохэм ащ зызэрэфагъэхьазырырэр, ахэм ягухэлъхэр къадэмыхъунхэм фэшІ пстэури зэдеlэжьхэзэ апэшlуекlонхэм ыуж зэритхэр ахэм къаlуагъ.

ЩынэгъончъэнымкІэ къулыкъум, хэгъэгу кlоці Іофхэмкіэ

хэмкІэ Министерствэр, УФ-м Министерствэм яюфышіэхэм мы уахътэм гъэлъэшыгъэу Іоф ашІэ. Мыекъопэ районым икъушъхьэ чІыпІэхэу Олимпиадэ джэгунхэр зыщыкІощтхэм нахь пэблагъэхэр бзэджашІэхэм къызфамыгъэфедэнхэм фэшІ министерствэм ащ фэгъэзэгъэщт рабочэ куп зэхищагъ, чэщи мафи ахэр къагъэгъунэх. Мы илъэсым ижъоныгъокІэ мазэ къыщыублагъэу авиациер къыздырагъа!эзэ къушъхьэ ч!ып!эхэр етІупщыгъэу къаплъыхьэх, зекІоу къакІохэрэр, транспортэу дэкІуаехэрэр нахь гъэлъэшыгъэу ауплъэкІух. ЗекІоным, мэз хъызмэтым афэгъэзэгъэ къулыкъухэм зэпхыныгъэ адыряІзу, яІофшІзн ахэри къыхагъзлажьэх. Олимпиадэм имашІо Адыгеим къызагъэсыкІэ, ащ епхыгъэ Іофтхьабзэхэр щынэгьончъэу зэхэщэгьэнхэм фэхьазырхэу ары къызэраlуагъэр. Ащ хэгьэгу кloцl loфхэмкlэ Министерствэм и юфыш і эхэу пстэумкІи нэбгырэ 1492-рэ фэгъэзэгъэщт. ЩынэгъончъэнымкІэ федеральнэ къулыкъум иІофышІэхэм пэшІорыгъэшъэу уплъэкІунхэр зэхащагьэх. Олимпиадэм иобъектхэм якъэухъумэн хэлэжьэнхэу ІашэкІи техникэкІи зэтегъэпсыхьагъэхэу полицием и юфыш і эбгыри 133-рэ Шъачэ агъэкІуагъ.

АР-м и Ліышъхьэ къаіогъэ пстэури къызэфихьысыжьызэ, Олимпиадэр щынэгъончъэу зэхэщэгъэным ащ фэгъэзэгъэ къулыкъухэм ямызакъоу, зэкІэ министерствэхэри, администрациехэри фэхьазырынхэу къариЈуагъ, зыпари Іэпэдэлэл ашІы зэрэмыхъущтым къыкІигъэтхъыгъ, ошіэ-дэмышіэ Іоф къэхъумэ, елбэтэу кощыным фэхьазыр купхэр район ыкІи къалэ пэпчъ ящызэхэщэгъэнхэр игъоу ылъытагъ.

Джащ фэдэу цІыфхэр бэу зыщызэхэхьэрэ чІыпІэхэр терроризмэм щыухъумэгъэнхэм фэшІ шІэгъэн фаехэм зэхэсыгьом щатегущы агьэх, къихьащт илъэсым комиссием Іоф зэришІэщтыр агъэнэфагъ.

ХЪУТ Нэфсэт. Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Іуагъэм нахьи шІагъэр нахьыбэнэу

Наркотикхэм апэшіуекіогъэным фэгъэзэгъэ комиссиеу АР-м щызэхащагъэм тыгъуасэ зэхэсыгъоу и агъэр зэрищагъ АР-м и Ліышъхьэу Тхьакіущынэ Аслъан. Ащ хэлэжьагъ УФ-м и «Наркоконтроль» ишъолъыр Гъэlорышlaпlay Краснодар краим щыІэм ипащэ игуадзэу Сергей Дрокиныр.

Непэ мы лъэныкъомкІэ Іофхэм язытет, наркоманиер къызэузыхэрэм ягьэхъужьынкіэ Іофэу ашіэрэм, наркотикхэм япхыгъэ бзэджэшІагъэхэм апэшІуекІорэ Іофтхьабзэхэм шІуагьэу къатырэм зэхэсыгьом хэлажьэхэрэр атегущыlагьэх. Наркомание узыр иІэу республикэм непэ нэбгырэ 1000-м ехъу ис, ахэм ащыщэу 2-р кІэлэцІыкІух, аныбжь илъэс 15-м нэсыгъэп, зихэхъогъоу ащ зыныбжь блэкІыгьэхэр нэбгыри 7 мэхъух. ИкІыгьэ илъэсым имэзи 9 егъэпшагъэмэ, мыгъэ

ар къызэузыгъэхэм япчъагъэ хэхъуагъэу агъэунэфыгь.

Наркотикхэм япхыгъэ уз зиІэхэм зэряІэзэштхэ амалэу Адыгэ республикэ наркологическэ диспансерым ІэкІэлъхэм, ахэр зэрагьэфедэхэрэм, наркотикхэм апэшlуекlорэ къулыкъухэмрэ псауныгъэм икъэухъумэн фэгъэзагъэхэмрэ мы лъэныкъомкіэ Іоф зэрэзэдашіэрэм АР-м и Лышъхьэ къыкіэупчіагь, зыгъэразэу хэтыри, щыкІагьэхэри къыхигьэшыгъэх.

Наркотикхэм япхыгъэ бзэджэшІагъэхэм якъыхэгъэщын тегущыІэхэзэ, хьапсэу республикэм итхэм пшъэдэк ыжь ащызыхьыхэрэм наркотикхэр гъэбылъыгъэкІэ зэраlэкlагъахьэхэрэр узыгъэгумэкlын Іофэу зэрэщытыр пхъашэу Ліышъхьэм къыхигъэщыгъ.

— Мы Іофыгьом нахышлэкІи игугьу мызэу-мытюу къэтшіыгъ, ау зыпари зэхъокІыныгъэ фэхъугъэпышъ, ащ идэгъэзыжьын нахь гъэлъэшыгьэу ыуж шъуихьан, зипшъэрылъхэр зымыгьэцак эхэрэми пшъэдэкІыжь ахьын фае, -къыІуагъ ащ наркотикхэм ягъэзекІон лъыплъэрэ къулыкъум ипащэхэм закъыфигъазэзэ. -Наркотикхэр хьапсхэм адахьанхэ амал щыІэмэ, мыдыкІэ ащ шъузэребэнырэр хьаулый. Іуагъэхэм тахэжъугъэкІыри, шІагьэу щыІэр нахьыбэ зэрэхъущтым ыуж тижъугъахь.

Наркотикхэм ягъэзекІон лъыплъэрэ къулыкъум ипащэхэм а Іофыгъор гъэппеседеле меІпвішы ГъэІорышІапіэм Іэпэдэлэл ышІыгьэу, ахъщэ щымыІэр ушъхьагъу ешІэу ары къызэраІуагъэр.

Зэхэсыгъом икlэухым къихьащт илъэсым комиссием Іоф зэришІэщт шІыкІэр щызэдаштагъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Общественнэ-политикэ щы-Іэныгъэм чанэу зэрэхэлажьэрэм, хэдзакІохэм яфедэхэр ишъыпкъэу къызэригъэгъунэхэрэм ыкІи ыныбжь илъэс 55-рэ зэрэхъурэм япхыгъэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм и Щытхъу тамыгъэу «Законыр. Пшъэрылъыр. **Ціыфыгъэр**» зыфиюрэр фагъэшъошагъ Янэкъо Аскэр Исхьакъ ыкьом, Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм мэкъумэщ политикэмкІэ, мылъкумрэ чІыгумрэ япхыгъэ зэфыщытыкІэхэмкІэ икомитет итхьаматэ.

Адыгеим ыцІэкІэ хэлэжьагъ

Общественнэ Палатэу УФ-м и Къэралыгъо Думэ щызэхащагъэм зэхэсыгъо иІагъ. Адыгеим ыціэкіэ ащ хэлэжьагъ НыбжьыкІэ парламентэу АР и Къэралыгъо Совет — Хасэм щызэхащагьэм хэтэу, предпринимателэу Шэуджэн Руслъан. Ащ хэлэжьэгъэ закъоу щымытэу, административнэ хэукъоныгъэхэм афэгъэхьыгъэ Кодексым зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэм фэгъэхьыгъэ законым ипроект тегущыІэнхэу къахилъхьагъ.

Москва къикІыжьыгьэу Руслъан гущыІэгъу тызыфэхъум къызэриІуагъэмкІэ, профессиональнэ водителькІэ алъытэхэу, ар зиахъщэ къэкІуапІэхэр ары а законопроектыр зыфэгьэхьыгъэр. Ахэм, гущыІэм пае, гъогурык Іоным ишапхъэхэр аукъуагъэхэу е нэмык хэукъоныгьэ ашІыгьэмэ, фитыныгьэхэр Ізмыхыхы уелькы шыкізхымкі пшъэдэкІыжь арагъэхьынэу а проектым къыщею.

— Проектыр пстэумэ апэу

БлэкІыгьэ мазэм НыбжьыкІэ къолъхьэІыхыным пэшІуекІоу щыт, — къыІуагъ Руслъан. -Зэфагъэ хэмылъэу, икъу фэдизэу Іофыр зэхамыфыгъэу водителым рулым кІэлъырысынэу фитыныгъэхэр Іахыхэу къыхэкіы. Профессиональнэ водителэу ащкІэ зиунагъо зыгъашхэрэм амал закъоу иІэр Іыпхыныр мытэрэзэу тлъытагъэ. Шэпхъэ гъэнэфагъэхэр (ограничение) фагъэуцухэу, ахэм охътэ гъэнэфагъэм ашlокlын фимытэу ашіымэ нахь тэрэзэу теплъы.

Мы проектым АР-м и НыбжьыкІэ парламент хэтхэр ыпэрапшізу тегущыіагьэх, нэужым НыбжьыкІэ Общественнэ Палатэм халъхьагъ. Руслъан къызэриІуагъэмкІэ, ар Интернет нэкІубгьоу «Российская общественная инициатива» зыфи-Іорэм рагъэхьанэу рахъухьагъ. Урысыем щыпсэурэ нэбгырэ мини 100-мэ ащ къыдырагъаштэмэ, УФ-м и Правительствэ хэплъэщт ыкІи Къэралыгъо Думэм къыхилъхьащт.

ХЪУТ Нэфсэт.

ПСАУНЫГЪ

Жъугъэу мысымэджэнхэу мэгугъэх

ыкІи пэтхъу-Іутхъум агъэсымаджэхэрэм япчъагъ ары.

Хабзэ зэрэхъугьэу, бжыхьэкіымэфэ лъэхъанхэм мы зэпахырэ узхэм нахь «зыкъагъэлъагъо». Ащ къыхэкlыкlэ, ахэм якъежьэгъум цІыфхэм ахалъхьэ а узхэм апэуцужьырэ вакцинэр ыкІи тхьамафэ къэс къалъытэ нэбгырэ пчъагъэу Іэзапіэхэм къяоліагьэр а зэпахырэ узхэм агъэгумэкlэv.

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ и Министерствэ къызэрэщыта-Іуагъэмкіэ, икіыгъэ тхьамафэм къыкІоцІ ІэзапІэхэм къяолІагъэр нэбгырэ 600-м шІокІыгьэп. Ар блэкІыгъэ илъэсхэм мыщ фэдэ ялъэхъан а узхэр къызэутэкІэу агъэунэфыщтыгъэхэм анахьыбэп, «эпидпорог» специалистхэм зыфаюрэми шюкыгъэп.

Мы илъэсым республикэм иІэзэпІэ учреждениехэм, уц щапіэхэм вакцинэ зэхэлъхьэгъу (дозэ) мини 120-рэ къарагъэолІагъ. Ахэр пстэуми апэу ахалъхьагъэх зэпахырэ узхэр къяутэкІынхэм ищынагъо нахь

Зигугъу тшіырэр гриппым зышъхьарытхэм, Іофшіэпіэ зэфэшъхьафхэм аlутхэм, нэужым ащ фэдэ шІоигъоныгъэ зиІэхэм зэкІэми. Иммунизациер мы лъэхъаным аухыгъ. Ащ къыхырагъэубытагъ республикэм щыпсэурэ кІэлэцІыкІу мин 30, зыныбжь икъугъэ нэбгырэ мин 90-рэ. Мыщ дэжьым къыщыхэгъэщыгъэн фае вакцинэр зыхалъхьагъэхэм ащыщ горэми ар къемыкІугъэу, хьылъэ къыщыхъугъэу медицинэм июфышІэхэм зэрамыгьэунэфыгьэр.

Тэ тишъолъыр мы зэпахырэ узхэм нахь зыкъызыща-Іэтырэр мэзэе ыкІи гъэтхэпэ мазэхэр ары. Ау пэшІорыгъэшъ Іофтхьабзэм — иммунизацием — республикэм щыпсэурэм ипроцент 27-рэ (икІыгъэ илъэсым — процент 17) къызэрэхырагъэубытагъэм ишІуагъэкІэ, цІыфхэр а узхэм жъугъэу амыгъэсымэджэнхэу специалистхэр мэгугъэх. Мы лъэхъаным еджапІэхэми, кІэлэціыкіу іыгъыпіэхэми зэпымыоу Іоф ашіэ.

ЖАКІЭМЫКЪО Аминэт.

ЛІыхъужъым ишіэжь агъэлъапІэ

Дагъыстан къулыкъур щихьызэ фэхыгъэ Артем Гармаш иунагъо дэжь Адыгэ Республикэм хэгъэгу кіоці Іофхэмкіэ и Министерствэ иліыкіохэр хэгъэгум и Ліыхъужъхэм я Мафэ ехъуліру щыіагъэх. 2012-рэ илъэсым Іоныгъом и 15-м Артем къаукіыгъ. Ыпсэ емыблэжьэу къэралыгъом къыфигъэуцугъэ пшъэрылъхэр зыгъэцэк Іэгъэ Артем Гармаш идунай зехъожь нэуж Урысыем и Ліыхъужъ щытхъуціэр къыфагъэшъошагъ.

ЛІыхъужъым ишъхьэгъусэу ІофхэмкІэ иминистрэ ипшъэ-Ольгэ дэжь АР-м хэгъэгу кloцl рылъхэр зыгъэцэкlэрэ Брантlэ

Мурадин, къулыкъушІэхэм Іоф адэшІэгьэнымкІэ гьэІорышІапІэм ипащэу Александр Ермиловыр, полицием иветеранхэм я Совет итхьаматэу ХъутІыжъ Азмэт, ведомствэм июфышіэхэр шыІагъэх.

Полицием июфышіэхэм Артем иунагъо сыдигъуи анаІэ тет, щыкіагъзу иізхэр зэрагъашіэ, ІэпыІэгъу фэхъух. Мы мафэм лыхъужъыр агу къагъэкыжьыгъ, ишІэжь агъэлъэпІагъ.

Артем ыпхъу цІыкІоу Кирэ илъэси 6 ыныбжь, къихьащт илъэсым ар гурыт еджапІэм кІощт. БрантІэ Мурадин ащ шІухьафтынхэр фишІыгъэх, унагьор анахьэу зыгьэгумэкІырэ лъэныкъохэр зэригъэшlагъэх.

Нэужым къызэрэугьоигьэхэр Урысыем и Ліыхъужъэу Артем Гармаш зыщагьэтІыльыгьэ къэхалъэм екІолІагъэх, къэгъагъэхэр ащ кІэралъхьагъэх.

ІэпыІэгъу афэхъущтых

ИлъэсыкІзу къэблагъэрэм ипэгъокІзу Сирием къиквыжьыгъэ тилъэпкъэгъухэм гуманитар ІэпыІэгъу афэугъоигъэным фэшІ Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэрэ ащ епхыгъэ чІыпІэ къулыкъухэмрэ Іофтхьэбзэ гъэнэфагъэхэр зэхащэх.

Гъомылапхъэхэр, цІыфым икъэбзэныгъэкІэ ыгъэфедэн ылъэкІыщт пкъыгъохэр, зэрыгыкІэщтхэр, нэмыкІхэри аІэкІагъэхьащтых. Тильэпкьэгьу нэбгырэ 600-мэ ательытэгьэ гуманитар ІэпыІэгъур тыгъэгъазэм и 20-м

нэс аугъоищт, хэкужъым къэзыгъэзэжьыгъэхэм ІэпыІэгъу афэхъугъэнымкІэ общественнэ Фондым зэкІэри зэхэубытагъэу ІэкІагъэхьащт, зищык агьэхэм нэужым атырагощэщт. Джащ фэдэу кіэлэціыкіухэри зыщагъэгъупшагъэхэп, илъэсыкІэ шІухьафтынхэр ахэми афагъэхьазырыштых.

- Мы Іофтхьабзэм ишІуагъэкІэ республикэм къэзыгъэзэжьыгъэ тилъэпкъэгъухэр зыгъэгумэкІырэ лъэныкъохэм ащыщхэр дэгъэзыжьыгъэхэ хъущтых, — къыхагъэщы зэхэщакІохэм.

НАРКОМАНИЕМ ПЭУЦУЖЬЫГЪЭНЫР

Акциер аухыгъэми...

Зэрэ Урысыеу щырекіокІыгъэ акциеу «ЛІэныгъэр зыщащэрэр ошіэмэ, къаlо!» зыфиlорэм иятІонэрэ чэзыу Адыгеим щаухыгъ. Хабзэ зэрэхъугъэу, а Іофтхьабзэр окоофэ псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ Министерствэмрэ гъэсэныгъэмрэ шіэныгъэмрэкІэ Министерствэмрэ телефон номер зырыз къаты, муниципальнэ образованиехэм зэкІэми телефон линиехэри, упчіэхэм джэуап языты-

жьыщт специалистхэри къагъэнафэх.

Іофтхьабзэм иятіонэрэ чэзыу окіофэ наркотикхэр зэрагъэзекlорэм лъыплъэрэ къулыкъум – нэбгыри 4-мэ, нэмыкі къулыкъухэм ыкій организациехэм нэбгырэ 90-мэ закъыфагъэзагъ.

Мыекъуапэ ыкІи Мыекъопэ районым наркотикхэр ащагъэхьазырхэу ыкІи ащагъэфедэхэу «цыхьэшlэгъу телефонымкlэ» макъэ къызэрагъэlугъэм ишlyагъэкІэ, уплъэкІунхэр псынкІэу зэхащэгъагъэх. Мыекъопэ районым щыпсэурэ хъулъфыгъэм марихуанэ ыщэу наркополицейскэхэм агъэунэфыгъ ыкІи ащ фэгъэхьыгъэу уголовнэ Іоф къызэІуахыгъ. НэмыкІ къэбарэу къалъы Іэсыгъэхэм афэгъэхьыгъэуи уплъэкlунхэр макloх.

«ЦыхьэшІэгъу телефоным» къытеуагъэхэм яупчІэхэм къызэрагьэльагьорэмкіэ, наркотикхэр зыгъэфедэхэрэм узэряІэзэщт амалэу щыІэхэм агъэгумэкІырэр макІэп. Анахьэу къызыкі эупчі эхэрэр ежь ціыфым ишІоигъоныгъэ емылъытыгъэу Іэзэн Іофтхьабзэхэр дызэрахьанхэ фитхэмэ ары. Мыекъуапэ щыщхэр пштэмэ, еджапіэхэм ачіэс кіэлэціыкіухэм янэ-ятэхэр ары нахьыбэу къытеуагьэхэр. Ахэр зыгьэгумэкІыхэрэр, хэбзэгьэуцугьэу аштэгъакІэм къызэрэдилъытэрэм тетэу, кІэлэцІыкІухэм наркотикхэр агъэфедэхэмэ зэрауплъэкіушт шіыкіэр ары.

Наркотикхэр зэрагъэзекІорэм лъыплъэрэ къулыкъоу республикэм иІэм ипащэ игуадзэу

Евгений Олейниковым къызэрэхигъэщыгъэу, «... акциер ыкІэм фэкіуагъэми «пыхьэшіэгъу телефонэу» (8772) 51-48-44-м зэпымыоу Іоф ешІэ, цІыфхэр къытеох. Ащ ишІуагъэкІэ наркоманхэр зыщызэрэугъоирэ чІыпІэхэр, наркотикхэр зыщагъэхьазырхэрэр дгъэунэфынхэ тэлъэкІы. КъытІэкІэхьэрэ къэбарым ишъыпкъапІэ тэуплъэкІу. Уахътэм, щыІэныгьэм къагьэлъагьо наркотикхэр хэбзэнчъэу гъэфедэгъэнхэм пэуцужьыгъэнымкІэ общественностымрэ хэбзэухъумэкІо къулыкъухэмрэ акІуачІэ зэхэлъын зэрэфаер».

Наркотикхэр зэрагъэзек*l*орэм льыпльэрэ федеральнэ къулыкъум Краснодар краимкіэ и Регион гъэІорышІапІэ АР-мкІэ и Къутамэ ипресс-къулыкъу.

ШІуагъэ къытымэ, илъэс къэс зэхащэщт

АР-м лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэп-къэгъухэм адыряІэ зэпхыны-гъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет кІэщакІо зыфэхъугъэ шІэны-гъэ-практическэ конференциеу блэкІыгъэ тхьамафэм Мыекъуапэ щыкІуагъэм кІэкІзу игугъу къэтшІыгъагъ. Лъэпкъ

ыкіи дин экстремизмэм апэшіуекіогьэным ар фэгьэ-хьыгьагь. Краснодар краим, Астраханскэ хэкум, Чэчэн, Ингуш, Дагьыстан, Кьэрэ-щэе-Щэрджэс ыкіи Кьалмыкь республикэхэм льэпкь іоф-хэмкіэ яминистерствэхэм ыкіи ведомствэхэм яліыкіо-хэр ащ хэлэжьагьэх.

Темыр Кавказым исубъектхэм, зэкІ пІоми хъунэу, экстремизмэм ифэмэ-бжьымэ анэсыгъ. ГухэкІми, лъэш дэдэу зэхэзышІагьэхэу, мыщ пэшІуекІогъэнымкІэ опытышхо зиІэ хъугъэхэри ахэтых. Уахътэр нахь лъыкІуатэ къэс экстремизмэм гумэкІыгъоу къыздихьырэр нахьыбэ мэхъу. Ащ фэшІ Іофыгъом зэдытегущыІэнхэу, яеплъыкІэхэмкІэ зэдэгощэнхэу мы Іофтхьабзэр зэхащагъ, Къыблэ шъолъырым исубъектхэм ялІыкІохэри къырагъэблэгъагъэх. Ар пстэумэ апэу къыхигъэщыгъ Іофтхьабзэм икІэщэкІо Комитетым ипащэу Шъхьэлэхъо Аскэр пленарнэ зэхэсыгъом къызыщэгущыІэм. Мы шІэныгъэ-практическэ

конференциер апэрэу зэхэтэщэ, — къыІуагъ ащ. — ШІуагъэ къытынэу тыщэгугъышъ, ар къэшъыпкъэжьымэ, илъэс къэс мыщ фэдэу тызэхэхьан, мы Іофыгъом тызэдытегущыІэн фаеу тэлъытэ, ащ тэ кІэщакІо тыфэхъуными тыфэхьазыр. Мы Іофтхьабзэм нахь шъхьаІэу къыщыхэгъэщыгъэ хъухэрэр зы тхылъ шІыгъэу къыдэдгъэкІынэуи тыфай.

Этнокультурэм зегъэушъомбгъугъэным, экстремизмэм республикэм чіыпіэ щыримыіэным афэші пэшіорыгъэшъ іофтхьабзэу зэшіохыгъэн фаехэм афэгъэхьыгъэ программэм къыдыхэлъытагъэу конференциер зэхащагъ. Нэмыкізу лъэпкъ зэфыщытыкіэхэм ягъэпытэн, зэпэуцужьыныгъэ къахэмыхьаным фытегъэпсыхьэгъэ Іофэу зэшІохыгъэн фаехэм, патриотизмагъэм нахь зегъэушъомбгъугъэным афэгъэхьыгъэ программэ зэфэшъхьафэу республикэм щыпхыращыхэрэм, ахэм къа-

Этнокультурэм зегъэушъомбгъугъэным,
экстремизмэм республикэм чіыпіэ щыримыіэным афэші пэшіорыгъэшъ іофтхьабзэу зэшіохыгъэн фаехэм афэгъэхьыгъэ
программэм къыдыхэлъытагъэу конференциер зэхащагъ.

дыхэлъытагъэу зэшІуахыхэрэм Шъхьэлэхъо Аскэр игъэкІотыгъэу нэужым къатегущы агъ. 2010-рэ илъэсым кІэтхыкІыжьынэу щыlагьэм къыгьэльэгьуагъэхэм къапкъырыкІызэ, лъэпкъ зэфэшъхьафэу республикэм исым ипчъагъэ, ахэм ахахьэрэр зыфэдизым нэІуасэ фишІыгьэх. Ащ къызэриІуагъэмкІэ, АдыгеимкІэ урысхэр анахь лъэпкъышху, нэбгырэ мин 270-рэ зэкІэмкІи республикэм ис, адыгэхэр ахэм ауж къекlых, нэбгырэ мини 107-рэ мэхъух, ермэлхэр япчъагъэкІэ ящэнэрэх, нэбгырэ мин 15-м ехъу ис, украинцэхэр — нэбгырэ мини 5,9-рэ, курдхэр мини 4,5-рэ, къэндзалхэр нэбгырэ мини 2-м ехъух. Ахэм анэмыкІэу япчъагъэкІэ нэбгырэ миным ехъухэу щэпсэух цыхьанхэр, азербайджанхэр, урымхэр ыкlи беларусхэр.

Ащ фэдэу яльэпкъыкіи, динэу зэрылажьэхэрэмкіи зэтекіыхэ нахь мышіэми, зэгурымыіоныгьэ, зэпэуцужьыныгьэ азыфагу къызэримыхьэрэм, лъэпкъ пэпчъ ежь организацие зэхищэнэу амал зэрэратырэм, ащкіэ фитыныгъэу иіэхэр зыпарэми зэримыукъохэрэм Шъхьэлэхъо Аскэр къакіигъэтхъыгъ, зэхащэгъэ организациеу республикэм итхэм аціэ къыриіуагъ.

— Арэу щытми, гумэкІыгьо тимыІзу тІон тлъэкІыщтэп, гухэкІми, экстремизмэм цІыфхэр фищэнхэм ыуж итхэу, терроризмэр игьоу зылъэгьухэрэр Адыгеими щагъэунэфыгъэх, — къыІуагъ ащ нэужым. — Ахэм Интернет нэкІубгьохэр къызфагъэфедэх, литературэ зэфэшъхьафхэр къыдагъэкІынхэм, яшІошІхэр къызщыраІотыкІыщт Іофтхьабзэхэр зэхащэнхэм ауж итых.

Комитетым ипащэ къызэри-ІуагъэмкІэ, 2011-рэ илъэсым ащ фэдэу гъогогъуи 2 агъэунэфыгъагъэр, 2012-рэ илъэсым а пчъагъэр 6-м нэсыгъ, мы илъэсым 4 агъэунэфыгъ. Мыхэм кlэщакlо афэхъугъэхэм, ахэлэжьагъэхэм административнэ е уголовнэ пшъэдэкlыжь арагъэхьыгъ.

Игущы ик изухым экстремизмэм юфыгьоу къыздихыхэрэм зэдатегущы эхэмэ, ащ пэш үек югъэнымк ө анахь эхэнэрагьэтын фаехэр нахь гъэнэфагъэ хъунхэм, пэш орыгъэшъ юфэу зэш үхыхэрэм нахыбэу ш үзгъэ къатыным зэрэщыгугъыхэрэр ащ къыщыхигъэщыгъ.

Нэужым субъектхэм ялІыкІохэу конференцием хэлажьэхэрэм яеплъыкІэхэр къы-

Темыр Кавказым исубъектхэм, зэк! пюми хъунэу, экстремизмэм ифэмэ-бжьымэ анэсыгъ. Гухэкіми, лъэш дэдэу зэхэзышагъэхэу, мыщ пэшіуекіогъэнымкіэ опытышхо зиіэ хъугъэхэри ахэтых. Уахътэр нахь лъыкіуатэ къэс экстремизмэм гумэкіыгъоу къыздихьырэр нахьыбэ мэхъу.

раІотыкІыгъэх. Экстремизмэр нахьыбэу зэхэзышІэгъэ кавказ республикэхэм ялІыкІоу къэгущы агъэхэр нахымбэу зэфэхьысыжьэу ашІыгъэхэмкІэ, яопыткІэ къадэгощагъэх, хэкІыпІэу алъэгъухэрэр шъхьэихыгъэу къаlуагъэх. Нэмыкl субъектхэм ялыкохэр пэшорыгьэшъ Іофтхьабзэу зэшІуахыхэрэм нахьыбэу къащыуцугьэх. Джащ фэдэу Адыгеим щыпсэурэ льэпкъ зэфэшъхьафхэм яорганизациехэм япащэу, хэбзэухъумэкІо къулыкъухэм ялІыкІохэу, республикэм иапшъэрэ еджапІэхэм, гуманитар ушэтынхэмкІэ институтым яшІэныгъэлэжьэу хэлажьэхэрэри къэгущыІагъэх.

Темыр Кавказым мамырныгъэ илъыным пай

«Темыр Кавказым лъэпкъ ыкіи дин экстремизмэр имылъыным пэшіуекіогъэныр: тарихъым иупчіэхэр» зыфиіорэ шъолъыр шіэныгъэ-практическэ конференцием исекциехэм ащыщ пэщэныгъэ дызэрихьагъ политическэ шіэныгъэхэмкіэ докторэу, профессорэу, кафедрэм ипащэу Жэдэ Зуриет.

Конференцием иІофшІэн хэлэжьагъэх Къыблэ ыкІи Темыр-Кавказ шъолъырхэм къарыкІыгъэ экспертхэр, шІэныгъэлэжьхэр, лъэпкъ зэфэшъхьафхэм яобщественнэ организациехэм, объединениехэм ялІыкІохэр, хэбзэгъэуцуыкІи гъэцэкІэкІо къулыкъухэр, хэбзэухъумакІохэр, тарихъфакультетым щеджэрэ студентхэр.

Жэдэ Зуриет пэублэ псалъэ къышіызэ, Іофтхьабзэм хьакізу къекіоліагъэхэм шіуфэс къарихыгъ ыкіи конференцием изэхэщакіоу Адыгэ Республикэм лъэпкъ Іофхэмкіэ, Іэкіыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряіэ зэпхыныгъэ-

хэмкіэ ыкіи къэбар жъугъэм иамалхэмкіэ и Комитет зэрэфэразэр къыіуагъ. Адыгэ Республикэм лъэпкъ зэфэшъхьафэу исхэм мамырныгъэрэ зэгурыіоныгъэрэ азыфагу илъэу зэдэпсэунхэмкіэ пшъэрылъгъэнэфагъэу зыдэлажьэхэрэм ягугъу къышіызэ, іофтхьабзэу

зэрахьэхэрэм З. Жадэр къатегущыlагъ.

Экстремизмэмрэ терроризмэмрэ анахь гумэкІыгъо шъхьаІэу Темыр-Кавказ шъолъырым илъхэм ащыщых. Аужырэ илъэсхэм мы лъэныкъомкІэ Іофэу зэшІуахыгъэм икІэуххэм уагъэрэзэнэу щыт. Экстремизмэм пэшіуекіогъэнымкіэ пэшІорыгъэшъ Іофтхьабзэу зэхащэхэрэм яшІогьэшхо къызэрэкІорэр къэІогъэн фае. Дин-политическэ экстремизмэм пэшіуекіогъэным фэіорышіэрэ программэ республикэм щаштагъэу Іоф ешІэ. Мыщ фэдэ программэхэр Адыгеим икъалехем ыкІи ирайонхем, апшъере ыкІи гурыт хэушъхьафыкІыгъэ еджапіэхэм яіэх. Джащ фэдэу терроризмэм пэшіуекіогьэ-

Зэкіэми зэдырагъаштэу къаіуагъ мы іофыгъоу зытегущыіэхэрэр къызэрыкіоу зэрэщымытыр. Адрэ шъолъырхэм ялъытыгъэмэ, непэ тиреспубликэ илъ рэхьатныгъэм тырыгушхон ыкіи ар къэтыухъумэн фае. Ащ дакіоу Темыр Кавказым мамырныгъэ илъыным зэкіэми тыфэбэнэныр типшъэрылъ шъхьаі.

нымкіэ республикэ комиссием ыпашъхьэ щыт пшъэрылъхэр зэрифэшъуашэу егъэцакіэх. Экстремизмэм ыкіи терроризмэм апэшіуекіогъэным фэші непэрэ конференцием ишіуагъэ къэкіонэу сэлъытэ, — къыіуагъ Жэдэ Зуриет.

Джащ фэдэу зэхахьэм къыщыгущыlагьэх Пшызэ къэралыгъо университетым ипрофессорэу Хьагъур Темыр, Краснодар краим и Администрацие щэнымкіэ мурадэу зыфашіыжьыгъэр лъэпкъ ыкіи дин экстремизмэр Темыр Кавказым имылъынхэр, ахэм алъапсэ къызыщежьэрэр зэхэфыгъэныр, гумэкіыгъоу къэуцухэрэр дэгъэзыжьыгъэхэ зэрэхъущтым дэлэжьэгъэныр арых. Мы гумэкіыгъор дэгъэзыжыгьэ хъунымкіэ обществэм ыпашъхьэкіэ наукэм чіыфэшхо телъ. Сыда піомэ, обществэр экстремизмэм зэрэпэшіуекіощт

Конференцием и офш эн хэлэжьагъэх Къыблэ ык и Темыр-Кавказ шъолъырхэм къарык ыгъэ экспертхэр, ш эныгъэлэжьхэр, лъэпкъ зэфэ-шъхьафхэм яобщественнэ организациехэм, объединениехэм ялык юхэр, хэбзэгъэуцу ык и гъэцэк юкъулыкъухэр, хэбзэухъумак юхэр, тарихъфакультетым щеджэрэ студентхэр.

лъэпкъ зэфыщытык Іэхэмк Іэ, лъэпкъ-культурнэ объединениехэмрэ политическэ партиехэмрэ зэпхыныгъэ адыря Іэнымк Іэ иотдел иупч Іэжьэгъоу Елена Егоровар, тарихъ шІэныгъэхэмк Іэ докторэу, профессорэу Шъоджэ Асыет, нэмык Іхэри.

Ахэм къызэраlуагъэмкlэ, мы lофыгъоу къырахыжьагъэр игъо шъыпкъэу щыт. Сыда пlомэ непэ Темыр Кавказым мыхъомышlагъэу, бзэджэшlагъэу щызэрахьэхэрэр сыд фэдэрэ шапхъэхэми адиштэхэрэп. Мыщ фэдэ шъолъыр конференцие зэхашіыкіэ-амалхэр непэ къызнэсыгъэми щыіэхэп. Арышъ, пстэури зэкъотхэу ащ зэдегупшысэнхэ фае.

Зэкlэми зэдырагъаштэу къаlуагъ мы lофыгъоу зытегущыlэхэрэр къызэрыкlоу зэрэщымытыр. Адрэ шъолъырхэм ялъытыгъэмэ, непэ тиреспубликэ илъ рэхьатныгъэм тырыгушхон ыкlи ар къэтыухъумэн фае. Ащ дакloy Темыр Кавказым мамырныгъэ илъыным зэкlэми тыфэбэнэныр типшъэрылъ шъхьаl.

> ХЪУТ Нэфсэт. КІАРЭ Фатим.

Коммунальнэ фэю-фашіэхэм алъэныкъокіэ чіыфэ зытельхэм нахь пхъашэу адэзекІогъэнымкІэ Урысыем иэкспертхэм программэ зэхагъэуцуагъ. Электричествэм, гъэстыныпхъэ шхъуантІэм, псым ыкІи псэупІэм япхыгъэ фэю-фашіэхэм ауасэ атыныр ренэу «зыщыгъупшэхэрэм» джы тапэкіэ гъэлъэшыгъэ шіыкіэм тетэу адэзекіощтых.

ТХЪСЩЗ

ПэшІорыгъэшъэу коммунальнэ фэјо-фашіэхэм апэјухьэрэр къатынэу замыдэкіэ, электроэнергиер ыкіи гъэстыныпхъэ шъхъуантіэр

афапаупкіыщт.

Джырэ уахътэм УФ-м щыпсэухэрэм фэlo-фашІэхэм алъэныкъокІэ чІыфэу ателъыр сомэ миллиарди 150-рэ мэхъу, блэкІыгьэ ильэсым егьэпшагьэмэ, а пчъагъэр процент 27-кІэ нахьыб. 2013-рэ илъэсым гъэстыныпхъэ шхъуантІэмкІэ сомэ миллиард 45-рэ амытыгъэу чІыфэу атель. Экспертхэм зэралъытэрэмкіэ, псынкіэ Іофэу мыщ хэкіыпіэ горэ къыфэмыгъотымэ, ресурсхэр аlэкlэзыгъэхьэрэ организациехэу Урысыем итхэм цІыфхэм яфэІофашІэхэр афагъэцэкІэнхэ алъэкІыщтэп ыкІи бэмэ гъэстыныпхъэ шхъуантІэр афыпаупкІын фаеу хъущт. Арэущтэу мыхъуным пае чІыфэ зытелъхэм ар къягъэтыжьыгъэнымкІэ нахь пхъашэу адэзекІощтых.

Пенсионерхэмрэ фэгъэкІотэныгъэ зиІэхэмрэ мы лъэныкъомкіэ мыгумэкіынхэ алъэкІыщт, сыда пІомэ а купым мехеішвф-оіеф ыда дедехежх апэlухьэрэ ахъщэр игъом зытыхэрэр. Мыхэм къафагъэнэфэгъэ мафэм бламыгъэкІэу счетчикым къыгъэлъагъорэр тыратхыкІы ыкІи ахъщэу тефагъэр игъом аты. ЧІыфэр нахьыбэу зытельэу агьэунэфыгъэхэр унэгъо байхэр арых. УрысыемкІэ ахэм япчъагъэ проценти 5 мэхъу. А купым хахьэхэрэр ары мы программэр къызыфаугупшысыгъэри.

Чыфэ зытелъхэм къягъэтыжьыгъэнымкІэ экспертхэм хэкІыпІэу къыхагьэщырэр «аванс»

кІыщт. Гъэфэбэгъу уахътэм псы чъыІэм ыкІи фабэм анэсыштхэп. Унэхэм ябысымхэм псэупіэ-коммунальнэ хъызмэтым ифэІо-фашІэхэр зырызэу атын алъэкІыщт.

Мыщ дэжьым ресурсхэр аlэкІэзыгъэхьэрэ организациехэм фэlо-фашіэхэр зыгъэфедэхэрэм нэрылъэгъу афашІыщт чІыфэкІэ ахэр зэрафамыгъэцэкІэштхэр. КъэІогьэн фае нэмыкІ къэралыгъохэм анахьыбэм мы шІыкІэр зэрагьэфедэрэр, фэlо-фашlэхэм апэlухьэрэ ахъщэр мазэкІэ нахь пасэу зэратырэр.

Непэрэ мафэхэми фэlo-фашІэм тефэгъэ ахъщэр цІыфхэм пэшІорыгъэшъэу атын алъэкіыщт. Гъэіорышіэкіо ыкіи ресурс аlэкlэзыгъэхьэрэ компаниехэм мыщ фэгъэхьыгъэу хэушъхьафыкІыгьэ акциехэр зэхащэх: ыпэ итхэу илъэсым къыкіоці фэіо-фашіэхэм атефэщт ахъщэр пэшІорыгъэшъэу

шІокІ имыІэу ытыжьынхэ фае. ПсэупІэ кодексым ипроект зэхъокІыныгъэу фашІыхэрэм ыпшъэкІэ зигугъу къэтшІыгъэ лъэныкъохэр къыдыхэлъытагьэх, джырэ уахътэм ащкІэ общественнэ зэхэгущыІэгъухэр

макІох.

адэзекіощтых

Хэбзэгьэуцугьэм къызэригьэнафэрэмкІэ, коммунальнэ фэ-Іо-фашІэхэр зыгъэцакІэхэрэм алъэныкъокІи финанс пшъэдэкІыжьыр агъэлъэшыщт. ГущыІэм пае, ціыфым къыфэкіогъэ квитанцием итын фаем нахыыбэу къыратхагъэ зыхъукІэ ыкІи цІыфым ар къызигъэшъыпкъэжьыкІэ, ахъщэу ытынэу щытыгъэм ипроценти 10-р гъэ орыш і эк о компанием фызэкІигъэкІожьын фае. Коммунальщикхэм яфэІофашІэхэр шапхъэхэм адимыштэу агъэцэкІагъэу къызыхагъэщыкІэ, мы пчъагъэр процент 30-м кІэхьан ылъэкІыщт. Экспертхэм зэральытэрэмкІэ, фэтэрыбэ унэхэм ащыпсэухэрэм ресурс аlэкІэзыгъэхьэрэ организациехэм занкізу, гъзіорышізкіо компаниехэр къыхэмылажьэхэу зэзэгъыныгъэхэр адашІынхэ амал яІэнэу щыт. Ащ фэдэ шІыкІэм утехьаным фэшІ унэм щыпсэухэрэм зэкІэми зэдырагъаштэн ыкІи унэшъо гъэнэфагъэ зэдашІын фае.

Экспертхэм къа этыгъэ гумэкІыгъом мэхьанэшхо зэри-Іэм щэч хэлъэп, сыда пІомэ унэр зие бысымхэм афагъэцэкІэгъэ фэІо-фашІэхэм апэ-INVESTED SAFITED NEEDW SOMFILE кіэ, гъэіорышіэкіо компаниехэм чыфэшхохэр къатефэ, етlанэ ащ гумэкІыгъохэр къызыдехьых. Джащ фэдэу коммунальнэ фэюо-фашіэхэм апэіухьэрэр игъом зытырэ ціыфхэу мыщ дэжьым «хэкlодэнхэ» алъэкІыщт. Мы зэхъокІыныгъэхэм афэгъэхьыгъэу еплъыкІэу нэбгырэ заулэмэ тадэгущы-Іагь. Мары ахэм джэуапэу къытатыгъэхэр:

ралыгьор зытехьэкІэ гъэІорышІэкІо компаниехэм пшъэдэкІыжьышхо зэрахьыщтыр, ащ нэмыкІэу цІыфхэми гуетыныгъэ къызыхагъэфэн зэрэфаер. Игьом къэзымытыхэу чІыфэ зытельхэм газыр, электричествэр афапаупкІын фаеу сеплъы, сыда піомэ илъэсым къыкіоці зэ нэмыІэми фэІо-фашІэхэм апкІэ къэзымытыгьэхэри щыІэх. ЕтІани гъэшІэгъоныр гъот макІэ зиІэ пенсионерхэр ыкІи фэгъэкІотэныгъэ зиІэхэр арых мазэ къэс игъом фэlo-фашlэу агъэфедагъэм ыпкІэ зытыхэрэр. Адрэ гьотышхо зиІэхэм мэзэ пчъагъэрэ къамытэу зэтырагъахъо.

БЭЩЫКЪО Арамбый, пенсием щыІ:

— Сишъхьэгъуси сэри пенсие къытаты. Зытет шъыпкъэр къэпІон зыхъукІэ, тэ фэІофашІэу дгъэфедагъэм ыпкІэ игъом тэты. Ау къэралыгъом джы шэн-хабзэу илъы хъугъэмкІэ, гъэ Іорыш Іэк Іо компаниехэм уицыхьэшхо ательынэу щытэп. Арэущтэу «аванс» шІыкІэм къэралыгъор зытырагъахьэкІэ, ыпэкІэ зэрэщытыгъэм фэдэу, советскэ льэхъаным къыхиубытагъэхэу, зыгу къэбзэ пенсионерхэр ары джыри игъом зытыщтхэр. Джырэ ныбжьык Іэхэр ык Іи байхэр ащ пылъхэп, фаехэп атынэу. Мы Іофым аукъодыеу укъекІолІэнэу щытэп. Хабзэм ыгъэуцугъэ унашъохэр цІыфхэм замыгъэцакІэкІэ, пхъашэу уадэ-

ЧІыфэ зытелъхэм къягъэтыжьыгъэнымкіэ экспертхэм хэкіыпізу къыхагъэщырэр «аванс» шіыкіэр афыхэхыгъэныр ары. Непэ хэбзэгъэуцугъэу щы-Іэмкіэ псэупіэ фэіо-фашіэм тефэгъэ ахъщэр мазэ къэс и 10-м шіомыкізу атын фай. Ау джы зэрагъэнафэрэмкіэ, ар игъом зымытыхэрэм а уахътэр къэсынкіэ мазэ иіэу пэшіорыгъэшъэу арагъэтызэ ашіыщт.

Адыгэ Республикэм псэолъэшіынымкіэ, транспортымкіэ, унэкоммунальнэ ыкІи гъогу хъызмэтхэмкІэ иминистрэ игуадзэу ХЬАТКЪО Рэмэзан:

— Джырэ уахътэм ехъулІэу АР-м ипсэупІэ-коммунальнэ хъызмэтхэм яобъектхэм сомэ миллион 210-рэ фэдиз чІыфэу ателъ. Мыщ хахьэрэп къоджэ псэупІэхэр, ахэм шъхьафэу гъэ-ІорышІэкІо компаниехэм зэзэгыныгызхэр адашіых. Экспертхэм къаlэтыгъэ lофыгъом десэгъаштэ, сыда пІомэ мыш фэдэ екіоліакіэр бэшіагьэу нэмыкі къэралхэм ащагъэфедэ. Тэ тиціыфхэр мыщ фэдэ шіыкіэм есагъэхэп, фэlo-фашlэр зигъэфедэрэ нэужыр ары ныІэп ыпкІэ зитырэр, игъом къэзымытыхэрэри нахьыб. КъэІогьэн фае «аванс» шыкіэм къэ-

зекІон фае. ФэІо-фашІэхэм апкІэ амытэу чІыфэр зызэтырарагьахьэк іэ, электричествэри, гъэстыныпхъэ шхъуант Іэри афыпыуупкІыныр игъоу сэлъытэ. Уасэхэр зытыхэрэр джа пенсионер тхьамык Іэхэу, чапычыр къэзылъытэхэу, игъом замытыкІэ чІыфэу къафытырагъэхъощтыр зэрэбэр къызыгурыюу псэухэрэр ары. Адрэ зыми шъхьамысэу, ахъщэ зихъоир ащ пылъэп ыкІи зэхишІэрэп. Къэзымытырэм нахь пхъашэу уебэнын фае, мэзэ пІальэм тефэрэр къымытыгъэмэ, макъэ ебгъэlун, нэужым, мэзитіу зытешіэкіэ, фыпыуупкІын фае нахь, мазэкІэ нахь пасэу цІыфым ахъщэр къыІыпхыныр тэрэзэп.

ГЪУКІЭЛІ Марыет, культурэм иІофышІ:

Мыщ фэдэ екІолІакІэм сшъхьэк Іэ дезгъаштэрэп. Сыда піомэ фэіо-фашіэр пфамыгьэцэк агъэу ыпэ итэу ахъщэр п ахыныр тІэкІу мытэрэзэу сэльытэ. ЛэжьапкІэр къызыщыуатырэ уахътэри мыщ дэжьым къыдэплъытэн. ахэр зэтебгъэфэнхэ фае. ЕтІани, игъом ахъщэр зытырэ цІыфхэм сыда къин зыкlалъэгъун фаер? Сэ бюджет организацием Іоф щысэшІэ, лэжьапкІэ къызэрэсатэу мазэ къэс шюкі имыіэу фэю-фашіэм пэіухьагьэр сэты. Арышъ, мы шІыкІэм зэхэмыфыгъэ Іофыгъуабэ къыпыкІынэу сеплъы.

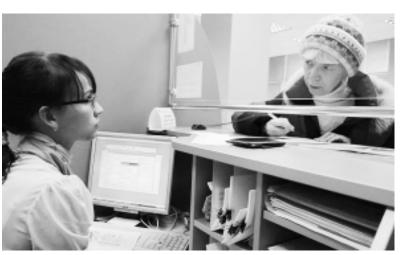
КІАРЭ Фатим.

Непэрэ мафэхэми фэlо-фашlэм тефэгъэ ахъщэр ціыфхэм пэшіорыгъэшъэу атын алъэкіыщт. ГъэІорышіэкіо ыкіи ресурс аіэкіэзыгъэхьэрэ компаниехэм мыщ фэгъэхьыгъэу хэушъхьафыкіыгъэ акциехэр зэхащэх: ыпэ итхэу илъэсым къыкоці фэіо-фашіэхэм атефэщт ахъщэр пэшіорыгъэшъэу затыкіэ, зы мазэм тефэрэ ахъщэр аlахыщтэп.

шіыкіэр афыхэхыгьэныр ары. затыкіэ, зы мазэм тефэрэ Непэ хэбзэгьэуцугьэу щыlэмкlэ ахъщэр аlахыштэп. Мы шlыкlэр псэупіэ фэіо-фашіэм тефэгъэ ахъщер мазе къес и 10-м шюмыкІзу атын фай. Ау джы зэрагъэнафэрэмкІэ, ар игъом зымытыхэрэм а уахътэр къэсынкІэ мазэ иІэу пэшІорыгъэшъэу арагъэтызэ ашІыщт. Анахьэу ащ хэхьащтхэр илъэсым къыкіоці гъогогъуищрэ фэіо-фашІэхэм апэІухьэгъэ ахъщэр игъом зымытыгъэхэу блэзытІупщыгъэхэр арых.

ПсэупІэ-коммунальнэ хъызмэтымкІэ Министерствэм иэкспертнэ Совет ипащэу Андрей Чибис къызэриІорэмкІэ, унэхэм ябысымхэм анэмыкІэу гъэ орыш јэк о компаниех эми мы программэр афэlорышlэщт. Мыхэм пэшорыгъэшъэу коммунальнэ фэlо-фашІэхэм апэ-Іухьэрэр къатынэу замыдэкіэ, электроэнергиер ыкІи гъэстыныпхъэ шхъуантІэр афапаупкъызфэзыгъэфедэхэрэри къахэкіых Чіыфэ зытельхэм ябэныгъэнымкІэ джыри хэкІыпІэу къагъотыхэрэм ащыщ игъом зымытыгъэхэм тазырэу атыралъхьэрэм хэгъэхъогъэныр. Ащ къикІырэр игъом фэloфашІэхэм апэІухьэрэр замытыкІэ, етІанэ процентышхохэр техъуагъэу атыжьынхэ фаеу зэрэхъущтыр ары.

Джыри зы лъэныкъу. Илъэсныкъом ехъугъэу чІыфэ зытелъхэм ар атыжьыфэ, унэр ащэнымкІэ ыкІи ар бэджэндэу атынымкІэ зыми зэзэгъыныгъэ дашіын алъэкіыщтэп. ЫпэкІэ унэр зиегьэ бысымым чІыфэу тельыгьэр езыгьэпщыныжьын зылъэкІыщт закъор хьыкумыр ары. Хэбзэгъэуцугъэм ипроект къызэригъэнафэрэмкІэ, унэр зием ар ымыщэзэ, чІыфэу телъхэр зэкІэ

Ныдэлъф мэкъамэхэм

ялъагъу

(Урысые Федерацием инароднэ артистэу, композиторэу Нэхэе Асльан игукъэкlыжьхэм ащыщэу тыгъэгьазэм и 4-м къыхэтыутыгъэм къыкlэлъэкlo).

Ау щытми, филармонием иlофхэм язытет зыфэдэ хъу-гъэм елъытыгъэу а илъэсым «Ислъамыер» къэсыбгынэн фаеу хъугъэ.

ПІэльэ гьэнэфагьэ тешІагьэу Адыгеим и Президентэу А.А. Джарымэм сыригьэблэгьагь. Ащ льыпытэу Іофыгьоу зыгьэгумэкІырэм итегущыІэн къыригьэжьагь:

— Аспъан, уиансамблэу «Ислъамыем» Адыгеимкіи, адыгэхэмкіи къикіырэр къыбгурэіоба! Ащ тырэгушхо! Уиансамблэ дунаим тет адыгэ пстэуми агу къыіэтыгъ.

Сэ мыщ фэдэ джэуап есты-

— Зэгурымыlоныгъэхэр, зэпэуцужьыныгъэхэр, шъугъоныр шыlэх...

Зэдэгущы эгъум ик эухым теубытагъэ хэлъэу Джарымэм къы уагъ:

— Сэ цыхьэ къыпфэсэшІы, джащ фэдэу уиталанти, «Исльамыем» инеущырэ мафи сицыхьэ ателъ, ау оры ныІэп а ансамблэм пэщэныгъэ дызезыхьан фаер!

Сэ сыкъеуцолІагъ «Ислъамыем» къыфэзгъэзэжьынэу.

1996-рэ илъэсым культурэмкІэ министрэм сыригъэблэгъагъ ыкІи филармонием пэщэныгъэ дызесхьанэу игъо къысфилъэгъугъагъ. КъызэрэхигъэщыгъэмкІэ, культурэм иучреждениеу творческэ коллективыбэ зэзыпхырэм сэщ фэдэ профессиональнэ цІыфым пэщэныгъэ дызэрихьан фаеу щыт. Сиюфшіэнкій къыздеіэнэў ащ сигъэгугъагъ. А лъэхъаным композиторхэм я Союзи пэщэныгъэ дызесхьэщтыгъ ыкІи ащ къырык ющтми симыгъэгумэкІын слъэкІыщтыгъэп. Министрэм къызэриІуагъэмкІэ, Союзыр пытэ хъугъэ, джы кіуачіэ зиіэ организациеу ар щыт. Шъыпкъэ, композиторхэм я Союз къэсыбгынэнэу сыфэягъэп. Ащ дакІоу гуцаф сшІыштыгьэ са- хилъхьагъ. чІыпІэ нэмыкІ тхьаматэ ашІы зэрашІоигъомкІэ. Ащи ІофшІапІэ горэ къыфагъотын фэягъ. Сэри сапэмыуцужьыным пае республикэ филармонием игенеральнэ директор ІэнатІэ сыкъеуцолІагъ, сиунагъо ащ фэмыягъэ нахь мышІэми.

1996-рэ илъэсым бжыхьэм Адыгэ Республикэм культурэмкіэ и Мафэхэр Москва щыкіуагьэх. Ащ сэри чанэу сыхэлэжьагь, музыкальнэ пащэу сыщыщытыгь, щытхъуціэу «Урысые Федерацием искусствэхэмкіэ изаслуженнэ Іофышіэшху» зыфиюрэри къысфагьэшъошагь. Ащи сыгу нахькъыіэтыщтыгь.

Филармонием игенеральнэ директор ІэнатІэ илъэсрэ ны-

къорэ сыІутыгъ. А лъэхъаным филармонием хахьэщтыгьэх творческэ коллективхэу «Ислъамыер», симфоническэ оркестрэр, оркестрэу «Русская удаль» зыфиІорэр, Камернэ музыкальнэ театрэр. Джащ фэдэу филармонием щызэхащэгьагъэх ансамблэу «Ошъутенэр», музыкальнэ салоныр ыкІи нэмык коллективхэр.

Сэ къызэрэсщыхъущтыгъэмкІэ, сипшъэрылъхэр мыдэеу згъэцакІэштыгъэхэу ары. Ау зэхэщэн ІофшІэныр творческэ Іофэу зэрэщымытыр дэгьоу зэхэсшІыкІыщтыгъ. Министрэри фэягьэп а ІэнатІэм сыІутынэу. ІофшІэпІэ къиным пэщэныгъэ дызесхьанэу сыкъезгъэуцолІэгъэгъэ министрэр сыlукlыжьыным фэгьэхьыгьэ льэү тхыльэу стхыгъэм псынкізу къызэрэкізтхагъэми узэригъэгупшысэн хэлъыгъ. А лъэхъаным композиторхэм я Союзи сыритхьамэтэжьыгъэп, филармониеми сырипэщэжьыгъэп. Министрэм шІоигъор пхырищын ылъэ-

Джащыгъум сэ сыкІэдэуагъ «Ислъамыер» филармонием къыхагъэк Іыжьынышъ, ежь имыхъури, ибухгалтерии зи-Іэщтхэ коллектив шъхьаф ашІынэу. Зэрэсіуагьэм фэдэу хъугъэ ыкІи творчествэм скІуачІэ зэкІэ фэзгьэзагь. Шъыпкъэ, репетициехэр зыщытшІыщтхэ унэ тиІагъэп. А лъэхъаным тефэу Израиль концертхэр къыщыттынхэу тырагъэблагъэ. «Ислъамыер» зэрэціэрыюр ыкіи іэкіыб хэгъэгу зэрэкІощтым мэхьэнэ гъэнэфагъэ зэриІэр къыдильытэхи. непэ къызынэсыгьэм дгъэфедэрэ унэр къытатыным пае республикэ хабзэм унэшъо гъэнэфагъэ ышІыгъагъ.

Джащ тетэу ситворческэ щы-ІэныгъэкІэ чэзыукІэр ублагъэ хъугъэ. Шъхьафитэу ситворческэ амалхэр пхырысщынхэ зэрэслъэкІыщтым кІочІакІи къысхилъхьагъ.

1998-рэ илъэсым рапсодиеу «Хьагъэуджым изэфакlу» зыфиюрэр зысэтхым коллективми лъэныкъуакlэ иlэ хъугъэ, нахы нахь зыкъиlэтыгъ. Пщынэо lэзэ дэдэу 1918-рэ илъэсым «террор плъыжькlэ» заджэщтыгъэхэ лъэхъаным хэкюдэгъэ Хьагъэудж Мыхьамодэ фэгъэхыгъэ вариационнэ шыкlэм тетэу а произведениер стхыгъагъэ. Рапсодием ыуж цыфхэр къэтэджыгъэхэу лъэшэу артистхэм lэгу къафытеощтыгъэх.

Адыгэ лъэпкъ музыкэм илъэныкъуакіэ къызэрэзэіусхыгъэр сэри сшіэщтыгъ. Ау ащ фэдизэу рапсодиер ціыфхэм агу лъыіэсыщтми сшіагъэп. Тилъэпкъэгъухэу Германием, Амери-

кэм, Тыркуем ащыпсэухэрэр залым чІэсыгьэх.

Концертым ыуж Германием щыпсэурэ адыгэу, докторэу Уджыхъу Ихьсан сценэм къыдэкІуаи ансамблэм ихэхъоныгъэ пэјуагъэхьанэу доллар мини 10 коллективым къыритыгъагъ. А ахъщэмкІэ аппаратурэр тщэфыгъагъэ. Зичэзыу концертым ыуж Хьагъэудж Мыхьамодэ къыкІэхъухьагъэхэм ащыщхэр къысфэразэхэу къысэкІолІэгъагъэх ыкІи мыщ фэдэ гущыІэхэр къысаІогьагьэх: «Ащ фэдэ лъэгапІэм Мыхьамодэ зэрэтебгъэуцуагъэм пае лъэш дэдэу тыпфэраз. ТэркІэ ащ мэхьанэшхо иІэу щыт. РапсодиемкІэ Хьагъэуджыр егъашІэми ащымыгъупшэжьынэу пшІыгьэ».

Тыркуем иамфитеатрэу «Аспендос» зыфиюрэм нэбгырэ мин пчъагъзу чесыгъэм зэдырагъаштэзэ «Рапсодиер! Рапсодиер!» аюзэ къыхэкуукыштыгъэх. Тэри икерыкезу едгъэдэружьынхэ фаеу хъуштыгъэ

ЦІыфэу къытфэразэхэр бэ хъущтыгъэхэми, зыгу къытфэмышІухэри ахэтыгъэх. ГущыІэм пае, Тэхъутэмыкъое гъэзетым иредакторыгъэм къызэрэхигъэщыгъагъэмкІэ, «А. Нэхаим ежь иорэдхэр ытхынхэм пае зэлъашІэрэ мэкъамэхэр егъэкІодых».

1999-рэ илъэсым рапсодиеу «Хьагъэуджым изэфакly» зыфиlорэм пае Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо шlухьафтын къысфагъэшъошэгъагъ.

Шъхьафы тызыхъужьыгъэм къыщегъэжьагъэу титворческэ амалхэми нахь заушъомбгъугъ, типшъэдэкІыжьи нахь хэхъуагъ. Сэ ренэу артистхэм щыІэкІэпсэукіэ амалэу яіэхэм защызгъэгъуазэщтыгъ, зыщытфэгъэхъурэм мылъкукІи ІэпыІэгъу тафэхъущтыгъ. Адыгеим культурэмкІэ и Министерствэ иколлегиеу илъэсыбэ хъугъэу сызыхэтым культурэм иІофышІэхэм, «Ислъамыем» хэтхэри къыхиубытэхэу, ялэжьапкІэ хэгъэхъогъэным, унэ ащэфынымкІэ ІэпыІэгъу ятыгъэным епхыгъэ Іофыгъохэр къыщыс-Іэтыгъэх.

Ащ дакloy произведениехэр зэрэсыусыщтхэм ыуж ситыгь, ансамблэм хэт пэпчъ иlэпэlэсэныгъэ нахь зэрэхэхьощтым сыдэлэжьагъ.

Программакіэу «Нарт симфониер» дгъэхьазырыгъагъэ. Ар Іахьитфэу зэхэтыгъ: «Машіор къызэрахьыжьыгъэр», «Тыгъэм и Тхьэ зызэрэфагъазэрэр», «Зыкъэбгъотыжьыныр», «Шыкіэпщынэр зыфэтхьаусыхэщтыгъэр», рапсодиеу «Хьагъэуджым изэфакіу» зыфиіохэрэр.

Программэм хэтыгъэх нарт орэдхэр, хэбзэ-зэхэтык эхэм япхыгъэ орэд зэфэшъхьафхэу къызэрамыюжьхэрэм къыхэк эхэр. Быслъымэн орэдхэр зэхэубытагъэхэу «Шык эпшынэр зыфэтхьаусыхэштыгъэр» ыц элэрэу сценэм къыщы угъэх. Джащ фэдэу урыс-кавказ заом илыхужъхэм афэгъэхыгъэ лъэпкъ орэдхэри программэм хэтыгъэх. 2003-рэ илъэсым, сыкъы-

зыхъугъэр илъэс 60 зыщыхъурэм ехъулізу, программакізу «Къэзыгъэзэжьыгъэ орэдыр» зыфиюрэр дгъэхьазырыгъэ, ащ хэхьагъэх Іэкіыб къэралхэм арыс тилъэпкъэгъухэм къаюрэ лъэпкъ орэдхэу тэ макізу тызщыгъуазэхэр.

Нэужым стхыгъэх поэмэрапсодиеу «Къолэн» зыфиюрэр, вариациехэу «Уджыр», «Сабыигъо чыжьэм имэкъамэхэр», «Рондо», «Пщынэм фэгъэхьыгъэ орэдыр» зыфиюхэрэр. Ансамблэу «Ислъамыем» шыкюрать у пределения в къэгъэшъыпкъэжьыгъэнхэмко а музыкальнэ произведениехэм мэхьэнэ гъэнэфагъэ яюр кыргыр.

Адыгэ лъэпкъымкІэ «Ислъамыем» мэхьанэу иІэр зынэсырэр къызгурыloу езгъэжьагъ. сэ ар къэсыбгынэгъагъэми, зэрэщыІэшъущтгъагъэр сэшІэ, ау нэмык лъэныкъо гъэзэгъэщтгъагъэ ыкІи уасэу фашІырэри, Іо хэлъэп, джы непэ зынэсырэм зэрэкІэмыхьэщтыгьэм. Произведениехэр зэкІэ сэ сыгу пхырыкІыгъэх. Сыд Іо фаеми, музыкантишъэ къызэрэугъоигъэми, ар джыри оркестрэ хъурэп, сыда пІомэ дунэееплъыкІэ, программэ гъэнэфагъэ зиІэ дирижер ащ ищыкІагъ.

Ансамблэр республикэм игушъхьэлэжь щыlакlэ изы lахь шъыпкъэу хъугъэ. Цlыфэу концертхэм къякlуалlэхэрэр, сыд фэдэ лъэпкъ къыхэкlыгъэхэми, лъэшэу ащ ыгъэразэщтыгъэх.

ГукъэкІыжь заулэмэ кІэкІэу сакъытегущыІэн: 1999-рэ илъэсым МЧС-м къыпкъырыкІыгъэ Урысые ныбжьыкІэ слет Адыгеим щыкІуагъ. Урысые Федерацием и МЧС иминистрэу С. Шойгурэ Адыгеим и Президентэу Джарымэ Аслъанрэ ащ щыІагьэх. Рапсодиеу «Хьагъэуджым изэфакlo» къызырагьэю нэужым Урысыем ишъолъырхэм ащыщ горэм къикІыгъэ пшъашъэр ынэпсхэр къэкІуагьэу артистхэм къячъэлІагъ ыкІи къариІуагъ: «Сэ сшъхьэкІэ лъэшэу сышъуфэраз!»

Москва дэт Кремлевскэ дворецым Пятницкэм ыцlэкlэ щыт хорыр тигъусэу концерт къыщыттыгъагъ. А. Петуховыр зипэщэгъэ эстраднэ-симфоническэ оркестрэр тиартистхэм лъэшэу Іэгу къафытеогъагъ.

Хашимит королевствэм ишъхьафитыныгъэ зыщыхагъэ-унэфыкІырэ мафэм Иорданием ипачъыхьэ и Культурнэ гупчэ концертитІу къыщыттыгьагь. Тильэпкъэгъухэу а хэгъэгум щыпсэухэрэм тырагъэблэгъагъ. Къэралыгъоу зыщыпсэухэрэм ис ціыфхэм адыгэ лъэпкъым икультурэ арагъэлъэгъунэу фэягъэх. «Ислъамыем» къыщыуцугъэх ыкіи ащкіз кіэгъожьыгъэхэп.

Концертым еплъынэу къэкlогъагъэх пачъыхьэм иунагъо исхэр, парламентым хэтхэр, зэкlэ дипломатхэр пlоми хъунэу. Нэбгырэ 1600-рэ фэдиз зычlэфэрэ залым тlысыпlэ иlэжьыгъэп. Номерхэр зэкlэ пъэшэу агу рихьыгъэх, ау анахьэу гущыlэ фабэхэр къызэ-

раІолІагъэхэр рапсодиеу «Хьагъэуджым изэфакІорэ» «Сабыигъо чыжьэм имэкъамэхэмрэ» зыфиІохэрэр ары.

Иорданием ителевидение концертыр тырихыгь, сэри студием сырагьэблагьи, зэдэгущы- Іэгъушхо къыздашІыгь. Ащ нэужым телевидениемкІэ концертыр къэгъэльэгъогъэным фэгъэхьыгъэ Іизын аlахыгъ.

Къыкlэлъыкlорэ мафэм «Ислъамыем» ифильм-концерт хьазырыр тетхагъэу къытатыгъ.

Артистхэм лъэшэу къафэрэзагъэх ыкlи lофтхьабзэм изэхэщакlохэр нэужым бэрэ къысфытеожьыгъэх цlыфхэм гуапэ зэращыхъугъэр къыслъагъэlэсыжьмэ ашlоигъоу.

Канадэ иліыкіоу Иорданием щыіэм ансамблэм икъэгъэлъэгъон лъэшэу ыгу рихьыгъ ыкіи къытиіуагъ Канадэ ригъэблагъэхэ зэрэшіоигъор.

Къэралыгъо ансамблэу «Ислъамыер» зызэхащэгъэ илъэсхэм къакlоц! Урысые Федерацием икъэлабэмэ ыкlи дунаим икъэралыгъуабэмэ: Израиль, Тыркуем, Иорданием, Сирием, Грецием, Италием, Польшэм, Англием ащы!агъ. Нэбгырэ минипш! пчъагъэ тиконцертхэм къякlол!агъ ыкlи сыдигъуи ц!ыфхэр къытфэрэзагъэх.

А илъэс къинхэу, ау творчествэм ылъэныкъокіэ илъэс гъэшіэгъоныгъэхэм ренэу сигъусагъэх музыкант шіагъохэу ыкіи орэдыю іэпэіасэхэу Адыгэ Республикэм инароднэ артисткэу Хъокіо Сусанэ, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артистхэу Шъэо Римэ, Агъырджанэкъо Саныет, Лъэцэр Светланэ, Къумыкъу Щамсудинэ, Марина Тарутинар, Мышъэ Андзаур, Светлана Скобель ыкіи нэмыкіхэр.

Мыщ дэжьым игугъу къэсымышын слъэкіыщтэп сикіалэу, Адыгэ Республикэм искусствэхэмкіэ изаслуженнэ Іофышіэшхоу Нэхэе Азамат. Сыд фэдэ Іофкіи ар сигъусагъ, сигупшысэгъугъ. Ансамблэу «Ислъамыем» ирепертуар зэрэпсаоу ащ тыритхагъ.

Илъэс 20-м къыкlоці творческэ гъогушхо къэзыкlугъэ ансамблэу «Ислъамыем» фэгъэхьыгъэу, ціыфхэу сызыдэлэжьагъэхэм, музыкэм яхьылlагъэу джыри бэ къэстхын слъэкlыщтыр. Ау, енэгуягъо, «Ислъамыем» фэгъэхьыгъэ тхылъэу ар хъункіэ.

Непэ теубытагъэ хэлъэу къэтІон тлъэкІыщт ансамблэу «Ислъамыери» ащ къы орэ музыкальнэ произведениехэм ащыщхэри адыгэ лъэпкъым игушъхьэлэжь байныгъэ зэрэхэхьагъэхэр. Джырэ адыгэ музыкэм ихэхъоныгъи ащ ифэмэ-бжьымэшхо зэрэтырихьэрэр къэІогъэн фае. Сэ зэрэслъытэрэмкіэ, адыгэ лъэпкъымкіэ шіvaгъэу ащ иІэм нахь зиІэтызэ зэрэцІыфлъэпкъэу зэдыряе байныгъэу ар хъугъэ. Лъэпкъ зэхашІэм игъэпсын изы Іахьэу щытынымкІэ музыкэм фитыныгъэу иІэр адыгэхэм япрофессиональнэ ансамблэу «Ислъамыем» непэ къеухъумэ.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Уплъэкlу-лъытэкlо палатэ ехьылlагъ» зыфиlорэм ия 7-рэ статья зэхъокlыныгъэ фэшІыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм 2013-рэ илъэсым чъэпыогъум и 30-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Уплъэкіу-лъытэкіо палатэ ехьыліагъ» зыфиюрэм ия 7-рэ статья зэхъокіыныгъэ фэшіыгъэным фэгъэхьыгъ

2002-рэ илъэсым бэдзэогъум и 26-м N 8, 12) ия 7-рэ статья зэхъокІыныгъэ аштагьэу N 81-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Уплъэкlу-лъытэкlо палатэ ехьылІагь» зыфиІорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугьоягъэхэр, 2002, N 7; 2005, N 7; 2006, Адыгэ Республикэм и Законэу N 5; 2009, N 12; 2010, N 5; 2011, кіуачіэ иіэ зыхъурэр

фэшІыгъэнэу, а 1-рэ Іахьым ия 7-рэ пункт хэт гущыlэу «республикэ» зыфиlорэр гущыlэу «къэралыгъо» зыфи-ІорэмкІэ зэблэхъугъэнэу.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, шэкІогъум и 7, 2013-рэ илъэс N 237

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «2013-рэ илъэсымкіэ ыкіи 2014-рэ, 2015-рэ илъэсхэм ячэзыу піалъэкіэ Адыгэ Республикэм шіокі зимыіэ медицинэ страхованиемкіэ и Чіыпіэ фонд ибюджет ехьыліагь» зыфиіорэм зэхьокіыныгьэхэр фэшіыгьэнхэм фэгьэхьыгь

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2013-рэ илъэсым чъэпыогъум и 30-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «2013-рэ илъэсымкіэ ыкіи 2014-рэ, 2015-рэ илъэсхэм ячэзыу піальэкіэ Адыгэ Республикэм шіокі зимыіэ медицинэ страхованиемкіэ и Чіыпіэ фонд ибюджет ехьыліагъ» зыфиюрэм зэхъокыныгъэхэр фэшІыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2012-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 14-м аштагьэу N 141-р зытетэу «2013-рэ

илъэсымкlэ ыкlи 2014-рэ, 2015-рэ илъэс- пчъагъэу «600454.9-р» пчъагъэу хэм ячэзыу палъэк Адыгэ Республикэм шокі зимыіэ медицинэ страхованиемкіэ и Чіыпіэ фонд ибюджет ехьылІагь» зыфиІорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2012, N 12; 2013, N 5) мыщ хэт пчъагъэу «93617.3-р» пчъагъэу фэдэ зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэу:

- 1) а 1-рэ статьям иа 1-рэ Іахь:
- а) иа 1-рэ пункт хэт пчъагъэу «3175292.3-р» пчъагъэу «3159616.9-кlэ», 2-м, 3-м ыкlи 4-м адиштэу икlэрыкlэу

«584654.9-кІэ» зэблэхъугъэнхэу;

- б) ия 2-рэ пункт хэт пчъагъэу «3183631.5-р» пчъагъэу «3167956.1-кlэ» зэблэхъугъэнэу;
- 2) я 5-рэ статьям иа 1-рэ Іахь «94595.1-кlэ» зэблэхъугъэнэу;
- 3) гуадзэхэу NN 1-р, 3-р, 5-р ыкlи 7-р мы Законым игуадзэхэу NN 1-м,

къэтыжьыгъэнхэу.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіэ иіэ зыхъурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

> къ. Мыекъуапэ, шэкІогъум и 7, 2013-рэ илъэс N 240

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Къэлэгъэпсын Іофшіэным ехьыліагъ» зыфиіорэм ия 4-рэ статья зэхьокіыныгъэ фэшіыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм 2013-рэ ильэсым чьэпыогьум и 30-м ыштагь

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Къэлэгъэпсын ІофшІэным ехьыліагъ» зыфиюрэм ия 4-рэ статья зэхъокіыныгъэ фэшіыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2009-рэ илъэсым бэдзэогъум и 24-м

аштагьэу N 280-р зытетэу «Къэлэгьэпсын Іофшіэным ехьыліагь» зыфиіорэм лыгъо программэхэр къыхэхыгъэн- мэхъу. (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугьоягьэхэр, 2009, N 7,10; 2012, N 4; 2013, N 8) ия 4-рэ статья зэхьокіыныгъэ фэшіыгъэнэу, а 1-рэ Іахьым кіуачіэ иіз зыхъурэр ия 13-рэ пункт мыщ тетэу къэтыгьэнэу:

«13) Адыгэ Республикэм икъэра- щегъэжьагъэу мы Законым кlyaчlэ иlэ хэр, ухэсыгъэнхэр ыкІи гъэцэкІэгъэнхэр:».

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, шэкІогъум и 7, 2013-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Чіыпіэ мэхьанэ зиіэ чіычіэгь байныгъэхэр къызыфагъэфедэнхэу фитыныгъэ къязытырэ аукционхэр зэрэзэхащэрэ Шіыкіэм зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Урысые Федерацием и Законэу 1992-рэ илъэсым мэзаем и 21-м аштагьэу N 2395-1-р зытетэу «ЧІычІэгь байныгьэхэм яхьылІагь» зыфиІорэм, Адыгэ Республикэм и Законэу 2008-рэ илъэсым бэдзэогъум и 7-м аштагъэу N 194-р зытетэу «Псым епхыгьэ зэфыщытык!эхэмк!э, чІычІэгь байныгьэхэм ягьэфедэн епхыгьэ зэфыщытыкІэхэм ягьэзекІонкІэ Адыгэ Республикэм икъэралыгьо хабзэ икъулыкъухэм яполномочиехэр зэтеушъхьафыкlыгъэнхэм ехьылlагъ» зыфиlорэм адиштэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ешіы:

1. Чыпіэ мэхьанэ зиіэ чычіэгь байныгъэхэр къызыфагъэфедэнхэу фитыныгьэ къязытырэ аукционхэр зэрэзэхащэрэ ШІыкІэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2013-рэ илъэсым щылэ мазэм и 10-м ышІыгьэ унашъоу N 2-р зытетэу «ЧІыпІэ мэхьанэ зиІэ чІычІэгъ байныгъэхэр къызыфагъэфедэнхэу фитыныгъэ къязытырэ аук-- част в не при лІагъ» зыфиІорэмкІэ аухэсыгъэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугьоягьэхэр, 2013, N 1) мыщ фэдэ зэхьокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:

- 1) я II-рэ разделым:
- а) ия 3-рэ пункт хэт гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет» зыфиlохэрэр гущыlэхэу «Уполномоченнэ органым» зыфиlохэрэмкlэ зэблэхъугъэнхэу;
- б) я 4-рэ пунктым кІуачІэ имыІэжьэу лъытэгъэнэу;
- в) я 5-рэ пунктыр мыщ тетэу къэтыгъэнэу:
- «5. Уполномоченнэ органым: 1) еухэсых:
- а) аукцион комиссием (ыужыкІэ комиссиер тюзэ дгъэкющт) хэтыщтхэр ыкІи ащ Іоф зэришІэщт шІыкІэр;
- б) чычэгь байныгьэхэр зычэль Іахь пэпчъкіэ е ахэм якупкіэ аукционхэр зэрэзэхащэрэ шыкіэр;
- 2) Законым щыгьэнэфэгьэ пальэхэм атетэу аукционхэр зэрэзэхащэщтхэм яхьылІэгъэ къэбархэр аІэкІэгъэхьэгъэнхэм пае аукционхэр зэрэзэхащэхэрэмкІэ мэкъэгъэІухэр Урысые Федерацием иофициальнэ сайт регъахьэх;
- 3) аукционхэм ахэлэжьэнхэмкІэ заявкэхэр ештэх ыкІи заявкэхэр зэриштагьэхэмкіэ е зэрэщигьэзыягьэхэмкіэ макъэ арегъэlужьы;

- 4) аукционым щытекІуагъэм чІычІэгъ байныгъэхэр зычІэлъ чІыпІэхэм язы Іахь къызыфигъэфедэнэу фитыныгъэ
- 2) я IV-рэ разделым иа 1-рэ пункт хэт гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет» зыфиlохэрэр гущыІэхэу «Уполномоченнэ органым» зыфиlохэрэмкlэ зэблэхъугъэнхэу;
 - 3) я V-рэ разделым:
- а) ия 3-рэ пункт хэт гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет» зыфиlохэрэр гущыlэхэу «Уполномоченнэ органым» зыфиюхэрэмкіэ зэблэхъугъэнхэу;
- б) я 4-рэ пунктыр мыщ тетэу къэтыгъэнэу:
- «4. Аукционыр щымы агъэу лъытэгъэным ехьылІэгъэ унашъор Уполномоченнэ органым мыщ фэдэ лъэхъанхэм ештэ:
- 1) ащ хэлэжьэнхэм пае зы заявкэ щэхъу къамытыгъэ е зи заявкэ къамытыгъахэ зыхъукІэ;
- 2) заявкэхэм захэплъэхэ нэуж зы нэбгырэ закъо аукционым хэлэжьэнэу хагъэхьанхэ е зи ащ хамыгъэхьа-

- 3) аукционым хэлажьэхэрэм ублэпІэ уасэм шъхьадэкІэу нэмыкІ уасэ къамыІуагъэ зыхъукІэ;
- 4) аукционым изэхэщэнкІэ Уполномоченнэ органым ыухэсыгъэ шапхъэхэр лъэшэу аукционым илъэхъан заукъохэкІэ.»;
- в) я 6-рэ пунктыр мыщ тетэу къэтыгъэнэу:
- «6. Унашъор зиштэрэ нэуж мэфитфым къыкІоцІ комиссием а унашъомрэ нэмык материалхэмрэ Уполномоченнэ органым ІэкІегъахьэх. Уполномоченнэ органым аукционым фэхъугъэ кІэуххэм атетэу аукционым щытекІуагъэм чІычІэгъ байныгъэхэм язы Іахь къызыфигъэфедэным ифитыныгъэ зэри-Іэм ыкІи лицензие ащ къызэрэратырэм яхьылІэгъэ унашъор ештэ.».
- 2. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы унашъом кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМПІЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, шэкІогъум и 8, 2013-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкlэкlо къулыкъухэу, ахэм къафэlорышlэрэ учреждениехэу ыпкlэ зыхэмылъ юридическэ ІэпыІэгъу Адыгэ Республикэм щязгъэгъотырэ къэралыгъо системэм хахьэхэрэм зэхъокІыныгъэ афэшІыгъэным ехьылІагъ

2011-рэ илъэсым шэкІогъум и 21-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 324-р зытетэу «ЫпкІэ зыхэмылъ юридическэ ІэпыІэгъу Урысые Федерацием зэращарагъэгъотырэм ехьылІагъ» зыфиІорэм диштэу гъэпсыгъэным фэшІ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ешіы:

1. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо

къафэlорышlэрэ учреждениехэу ыпкlэ зыхэмылъ юридическэ ІэпыІэгъу Адыгэ Республикэм щязгьэгьотырэ къэралыгьо системэм хахьэхэрэм яспискэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2012-рэ илъэсым шэкlогъум и 15-м ыштэгъэ унашъоу N 240-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгьо хабзэ игьэ-

хабзэ игъэцэкІэкІо къулыкъухэу, ахэм цэкІэкІо къулыкъухэу, ахэм къафэІорышІэрэ учреждениехэу ыпкІэ зыхэмылъ юридическэ ІэпыІэгъу Адыгэ Республикэм щязгьэгьотырэ къэралыгьо системэм хахьэхэрэм яхьылІагь» зыфиюрэмкІэ аухэсыгьэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгьэуцугьэ зэхэугьоягьэхэр, 2012, N 11) зэхъокІыныгъэ фэшІыгъэнэу, я 15-рэ, я 18-рэ пунктхэр ащ хэгьэкІыжьыгьэнхэу.

2. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы унашъом кlyaчlэ иlэ мэхъу.

> Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМПІЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, шэкІогъум и 22-рэ, 2013-рэ илъэс

Адыгэ Макь

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ехьыліагъ» зыфиіорэм ия 9-рэ статья зэхьокіыныгъэ фэшіыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2013-рэ илъэсым шэкlогъум и 13-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законзу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ехьыліагъ» зыфиіорэм ия 9-рэ статья зэхьокіыныгъэ фэшіыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ехьылlагъ» зыфиlорэм (Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет —Хасэм иведомостьхэр, 1996, N 8) ия 9-рэ статья

зэхъокІыныгъэ фэшІыгъэнэу, я 2-рэ пунктыр мыщ тетэу тхыгъэнэу:

«2) ЦІыфым ыкІи гражданиным ифитыныгъэхэмрэ ишъхьафитыныгъэрэ амыукъонхэмкіэ, унэе мылъкур ыкІи общественнэ порядкэр къзухъумэгъэнхэмкіэ, бзэджэшіагъэм пэшіуекіорэ бэнэныгъэр гъэлъэшыгъэнымкіэ, терроризмэмрэ экстремизмэмрэ апэуцужьыгъэнымкіэ иполномочиехэм адиштэу іофтхьабзэхэр зэшіуехых;». Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіэ иіэ зыхъурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законым кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхьэ ипшъэрылъхэр зыгъэцак! эу КЪУМПЫЛ Мурат къ. Мыекъуапэ,

шэкІогъум и 26-рэ, 2013-рэ илъэс

N 248

Адыгэ Республикэм и Закон

Федеральнэ Законэу «Урысые Федерацием ибюджет кодекс ыкіи Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ зырызхэм зэхъокіыныгъэхэр афэшіыгъэнхэм ехьыліагъ», Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием гъэсэныгъэр зэрэщызэхэщагъэм ехьыліагъ» зыфиіохэрэр зэраштагъэхэм епхыгъэу Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зырызхэм зэхъокіыныгъэхэр афэшіыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2013-рэ илъэсым шэкlогъум и 13-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Былымхъуным лъэпкъышlухэр къызэрэщыхахыхэрэм ехьылlагъ» зыфиlорэм ия 3-рэ статья зэхъокlыныгъэ фэшlыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Былымхъуным пъэпкъышlухэр къызэрэщыхахыхэрэм ехьылlагъ» зыфиlоу 1994-рэ илъэсым шэкlогъум и 30-м къыдэкlыгъэм ия 3-рэ статья зэхъокlыныгъэ фэшlыгъэнэу, я 3-рэ пунктым хэт гущыlэхэу «Гухэлъ гъэнэфагъэ зиlэ республикэ программэхэр пхырыщыгъэнхэр» зыфиlохэрэр «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо программэхэр гъэцэкlэгъэнхэр» зыфиlохэрэмкlэ зэблэхъугъэнхэу.

Я 2-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Ошіэ-дэмышіагьэ зыхэль чіыопс тхьамыкіагьохэм республикэм исхэр ащыухьумэгьэнхэм ехьыліагь» зыфиіорэм зэхьокіыныгьэхэр фэшіыгьэнхэм фэгьэхьыгь

Адыгэ Республикэм и Законэу «ОшІэ-дэмышІагьэ зыхэлъ чІыопс тъхьамыкІагьохэм республикэм исхэр ащыухъумэгъэнхэм ехьылІагъ» зыфиІоу 1999-рэ илъэсым мэлылъфэгъум и 30-м къыдэкІыгъэм къыкІэлъыкІорэ зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:

1) я 16-рэ статьям ия 2-рэ пункт хэт гущыlэхэу «Гухэлъ гъэнэфагъэ зиlэ республикэ программэхэр» зыфиlохэрэм ачlыпlэкlэ «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо программэхэр» зыфиlохэрэр тхыгъэнхэу;

2) я 25-рэ статьям ыціэ ыкіи ежь текстым къыхэфэрэ гущыіэхэу «Республикэ программэхэм апэіухьащтыр» зыфиіохэрэм ачіыпіэкіэ гущыіэхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо программэхэм апэіухьащтыр» зыфиіохэрэр тхыгъэнхэу.

Я 3-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм ипроизводствэ ипыдзафэхэм яхьыліагъ» зыфиюрэм зэхьокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм ипроизводствэ ипыдзафэхэм яхьылlагъ» зыфиюу N 136-р зытетэу 1999-рэ илъэсым бэдзэогъум и 19-м къыдэкlыгъэм къыкlэлъыкlорэ зэхъокlыныгъэхэр фэшlыгъэнхэу:

1) я 3¹-рэ статьям ия 2-рэ Іахь ия 3-рэ пункт хэт гущыІэхэу «Гухэлъ гъэнэфагъэ зиІэ республикэ программэхэр» зыфиІохэрэм ачІыпІэкІэ гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо программэхэр» зыфиІохэрэр тхыгъэнхэу:

2) я 6-рэ статьям иа 1-рэ Іахь хэт гущыІэхэу «Гухэль гъэнэфагъэ зиІэ республикэ программэхэр» зыфиІохэрэм ачІыпІэкІэ гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо программэхэр» зыфиІохэрэр тхыгъэнхэу.

Я 4-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм машіом зыкъыщемыгъэштэгъэным ехьыліагъ» зыфиіорэм ия 5-рэ статья зэхъокіыныгъэ фэшіыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм машюм зыкъыщемыгъэштэгъэным ехьылагъ» зыфию N 20-р зытетэу 2006-рэ илъэсым шышъхьэlум и 10-м къыдэкlыгъэм ия 5-рэ статья зэхъокlыныгъэ фэшlыгъэнэу, я 2-рэ пунктым хэт гущыlэхэу «Гу-

хэлъ гъэнэфагъэ зиlэ республикэ программэхэр» зыфиlохэрэм ачlыпlэкlэ гущыlэхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо программэхэр» зыфиlохэрэр тхыгъэнхэу.

Я 5-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм анахь льэшэу къыщагьэгъунэрэ чіыпіэхэр зэхэщэгьэнхэм ыкіи ахэр къэухъумэгьэнхэм афэгьэхьыгьэ полномочиехэр Адыгэ Республикэм икъэралыгьо хабээ икъулыкъухэм зэрагьэцакіэхэрэм ехьыліагь» зыфиюрэм ия 5-рэ статья зэхьокіыныгьэ фэшіыгьэным фэгьэхьыгь

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм анахь льэшэу къыщагьэгьунэрэ чІыпІэхэр зэхэщэгьэнхэм ыкІи ахэр къэухьумэгьэнхэм афэгьэхьыгьэ полномочиехэр Адыгэ Республикэм икъэралыгьо хабзэ икъулыкъухэм зэрагьэцакІэхэрэм ехьылІагь» зыфиІорэм ия 5-рэ статья зэхьокІыныгьэ фэшІыгьэнэу, я 2¹-рэ пунктым хэт гущыІэхэу «Гухэлъ гьэнэфагьэ зиІэ республикэ программэхэр» зыфиІохэрэм ачІыпІэкІэ гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгьо программэхэр» зыфиІохэрэр тхыгьэнхэу.

Я 6-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Псыхэмрэ чіычіэгъ байныгъэхэмрэ ягъэфедэнкіэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэм яполномочиехэр зэтеутыгъэнхэм ехьыліагъ» зыфиюрэм иа 1-рэ статья зэхъокіыныгъэ фэшіыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Псыхэмрэ чІычІэгь байныгьэхэмрэ ягьэфедэнкІэ Адыгэ Республикэм икъэралыгьо хабзэ икъулыкъухэм яполномочиехэр зэтеутыгьэнхэм ехьылІагь» зыфиІоу N 194-р зытетву 2008-рэ ильэсым бэдзэогьум и 7-м аштагьэм иа 1-рэ статья зэхьокІыныгьэ фэшІыгьэнэу, я 5-рэ пунктым хэт гущыІэхэу «Гухэлъ гьэнэфагьэ зиІэ республикэ программэхэр» зыфиІохэрэм ачІыпІэкІэ гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгьо программэхэр» зыфиІохэрэр тхыгьэнхэу.

Я 7-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Физическэ культурэмрэ спортымрэ яхьылlагь» зыфиlорэм зэхъокlыныгъэхэр фэшlыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Физическэ культурэмрэ спортымрэ яхьылlагъ» зыфиlоу N 212-р зытетэу 2008-рэ илъэсым шэкlогъум и 6-м къыдэкlыгъэм мыщ фэдэ зэхъокlыныгъэхэр фэшlыгъэнхэу:

я 4-рэ статьям:

а) а 1-рэ пунктым хэт гущыІэхэу «ХэхьоныгьэмкІэ гухэль гьэнэфагьэ зиІэ республикэ программэхэр» зыфиІохэрэм ачІыпІэкІэ гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм хэхьоныгьэмкІэ икъэралыгьо программэхэр» зыфиІохэрэр тхыгьэнхэу;

б) я 3-рэ пунктым хэт гущыlэхэу «гьэхьэгьэ ин дэдэхэр» зыфиlохэрэм ачlыпlэкlэ гущыlэхэу «Урысые Федерацием ыпашъхьэкlэ» зыфиlохэрэр тхыгьэнхэу; гущыlэхэу «Къэралыгьо тынхэр зыфагьэшъошагьэхэм» зыфиlохэрэм ауж гущыlэхэу «Урысые Федерацием» зыфиlохэрэр тхыгьэнхэу;

2) я 5-рэ статьям иа 1-рэ Іахь ия 5-рэ пункт мыщ тетэу тхыгъэнэу:

«5) физическэ культурэмрэ спортымрэ алъэныкъокlэ гъэсэныгъэ тедзэм изэхэщэн»;

3) я 7-рэ статьям ия 2-рэ laxь хэт гущыlэхэу «республикэ ыкlи муниципальнэ программэхэу хэхьоныгьэм епхыгьэхэр» зыфиlохэрэм ачlыпlэкlэ гущыlэхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгьо программэхэу ыкlи муниципальнэ программэхэу хэхьоныгьэм епхыгьэхэр» зыфиlохэрэр тхыгьэнхэу.

Я 8-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Тыкъэзыуцухьэрэ дунаим икъэухъумэн епхыгъэ полномочиехэр Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэм зэрагъэцакІэхэрэм ехьылІагъ» зыфиІорэм ия 4-рэ статья зэхъокІыныгъэ фэшІыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Тыкъэзыуцухьэрэ дунаим икъэухъумэн епхыгъэ полномочиехэр Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабээ икъулыкъухэм зэрагъэцакІэхэрэм ехьылІагъ» зыфиІоу N 265-р зытетэу 2009-рэ илъэсым мэкъуогъум и 3-м къыдэкІыгъэм ия 4-рэ статья зэхъокІыныгъэ фэшІыгъэнэу, я 4-рэ пунктым хэт гущыІэхэу «Гухэлъ гъэнэфагъэ зиІэ республикэ программэхэр» зыфиІохэрэм ачІыпІэкІэ гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо программэхэр» зыфиІохэрэр тхыгъэнхэу.

Я 9-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Чыпіз зэжьу ифэгьэ ціыфхэр къэгьэнэжьыгьэнхэм фытегьэпсыхьэгьэ къулыкъухэм яхьыліагь» зыфиюрэм ия 2-рэ статья зэхьокіыныгьэ фэшіыгьэным фэгьэхьыгь

Адыгэ Республикэм и Законэу «Чыпіэ зэжьу ифэгьэ ціыфхэр къэгъэнэжьыгъэнхэм фытегъэпсыхьэгъэ къулыкъухэм яхьыліагъ» зыфиюу N 313-р зытетэу 2009-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 8-м аштагъэм ия 2-рэ статья зэхъокіыныгъэ фэшіыгъэнэу, я 2-рэ іахьым ия 2-рэ пункт мыщ тетэу тхыгъэнэу:

«2) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо программэхэр ухэсыгъэнхэр;».

Я 10-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Ежьхэм яшюигьоныгьэкіэ машюм игьэкіосэн хэлажьэхэрэм япхыгьэ Іофыгьо зырызмэ язэшюхын ехьыліагь» зыфиюрэм ия 5-рэ статья зэхьокіыныгьэ фэшыгьэным фэгьэхьыгь

Адыгэ Республикэм и Законэу «Ежьхэм яшюигъоныгъэк!» машюм игъэк!осэн хэлажьэхэрэм япхыгъэ юфыгъо зырызмэ язэшюхын ехьыл!агъ» зыфиюрэм ия 5-рэ статья зэхъок!ыныгъэ фэш!ыгъэнэу, а 1-рэ !ахьым хэт гущы!эхэу «п!элъэ к!ыхьэм тегъэпсыхьэгъэ программэхэр» зыфи!охэрэм ач!ып!эк!э гущы!эхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо программэхэр» зыфи!охэрэр тхыгъэнхэу.

Я 11-рэ статьяр. Мы Законым кlyaчlэ иlэ зыхъурэр Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законым кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхьэ ипшъэрылъхэр зыгъэцакlay КъУМПЫЛ Мурат къ. Мыекъуапэ.

шэкlогъум и 26-рэ, 2013-рэ илъэс N 250

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм изэгъэшlужь хьыкумышlхэм яхьылlагъ» зыфиlорэм ия 7-рэ статья зэхъокlыныгъэхэр фэшlыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2013-рэ илъэсым чъэпыогъум и 30-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм изэгъэшіужь хьыкумышіхэм яхьыліагъ» зыфиіорэм ия 7-рэ статья зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2009-рэ илъэсым чъэпыогъум и 27-м аштагъэу N 288-р зытетэу «Адыгэ Республикэм изэгъэшlужь хыыкумышlхэм яхыылlагъ» зыфиlорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2009, N 10; 2011,

N 3,11; 2012, N 1, 12; 2013, N 5) ия 7-рэ статья мыщ фэдэ зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:

- 1) а 1-рэ Іахьым хэт гущыІэу «илъэсищкІэ» зыфиlopэр гущыІэу «илъэситфкІэ» зыфиІорэмкІэ зэблэхъугъэнэу;
- 2) я 2-рэ Іахьым хэт гущыlэу «илъэситфкlэ» зыфиlорэр гущыlэу «илъэсипшlкlэ» зыфиlорэмкlэ зэблэхъугъэнэу.
- Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіэ иіэ зы-

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым кіуачіэ иіэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, шэкІогъум и 7, 2013-рэ илъэс N 241

MAKI

СЭЕЭ СЭЕЭ ПЪЭПКЪ КУЛЬТУРЭМРЭ НЫБЖЬЫКІЭХЭМРЭ СЭЕЭ СЭЕЭ СЭЕЭ

Музеир язэјукіэпіэшіу национальный музей

Іэкіыб хэгъэгухэм къарыкіыжьырэ тильэпкъэгъухэр тиреспубликэ ищыіэкіэ-псэукіэ хэгъэгьозэгъэнхэм фэгъэхьыгъэ іофыгъохэр апшъэрэ еджапіэхэм ащызэрахьэх. Студентхэм зэіукіэгъу гъэшіэгъонхэр афызэхащэх,
музейхэм арагъэблагъэх.

Адыгэ къэралыгъо университетымрэ Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетымрэ дунэе зэфыщытык!эхэмк!э яфакультетхэм ащеджэхэрэр зэгъусэхэу Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музей щы!агъэх.

— Студентхэм музеим щалъэгъугъэр, щызэхахыгъэр илъэсыбэрэ къаlотэжьын алъэкlыщт, — къытиlуагъ Адыгэ къэралыгъо университетым ифакультет ипащэ игуадзэу Беданэкъо Асыет. —

Sochi ... n

Сирием, Тыркуем, нэмыкіхэм къарыкіыгьэхэр етэгьаджэх. Адыгэмэ ятарихъ нахьышіоу зэрагьашіэ ашіоигьоу упчіэхэр къытатых.

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым ифакультет идеканэу Пэшю Фатимэ кіэщакіо фэхъузэ, студентхэм зекіохэр афызэхещэх. Мыекъопэ районым студентхэр ыщагьэхэу тызыlокlэм, лlакъохэм ятамыгьэхэм афэгьэхынгь кьэбархэр, нэрыльэгъу lэпыlэгъухэу агъэпсыгьэхэм яхьылlагъэхэр къафиlотагъэх. Кlэлэегъаджэхэу Кобл Зурыетрэ Уджыхъу Рузанэрэ студентхэр ягъусэхэу Лъэпкъ музеим щыlагъэх. Урысыбзэр дэгъоу къызыгурымыlохэрэр ныбжьыкlэхэм ахэтлъэгъуагъэх.

Лъэпкъ музеим иІофышІэхэу Тэу Аслъан, Сихьаджэкъо Ирин, Абрэдж Нурыет адыгэмэ яархеологие ибаиныгъэхэм, тилъэпкъ шэн-хабзэхэм, адыгэ бзылъфыгъэм ищыІэкІэ-псэукІэ, тикультурэ ихэхъоныгъэхэм, нэмыкІхэм яхьылІэгъэ къэбархэр ІупкІзу къаІотагъэх. Китаим къикІыгъэ студентхэм зэхахырэр ашІогъэшІэгъон къодыягъэп. Адыгэ шъуашэр зыщалъэ ашІоигъуагъ.

Музеим тызыщыјукіэгъэ студентхэм адыгабзэр зышіэхэрэр къахэкіыгъэх. Сирием щалъэгъущтыгъэхэр тишъуашэхэм, тарихъ пкъыгъохэм арагъапшэх. Тэу Аслъанрэ Сихьаджэкъо Иринэрэ зэралъытэрэмкіэ, псэ зыпыт зэјукіэгъухэм шіуагъэу къатырэр янэрылъэгъу. Ныбжьыкіэхэр музеим нахьыбэрэ къэкіонхэу мэгугъэх

Зэмылъэпкъэгъу ныбжьыкlэхэр зэlукlэхэзэ, язэфыщытыкlэхэр агъэпытэх. Культурэ зэфэшъхьафэу дунаим тетыр зэрагъашlэ ашlоигъу.

Сурэтым итхэр: **Адыгэ Рес- публикэм и Лъэпкъ музей икъэ- гъэлъэгъонхэм яплъыгъэхэр.**

ОЛИМПИАДЭ ДЖЭГУНХЭМ ЯПЭГЪОКІ

Яухьазырыныгъэ щауплъэкІу

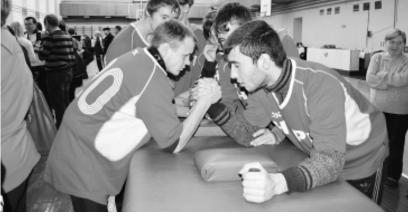
Псауныгъэм игъэпытэн зы мэфэ Іофэу зэрэщымытыр къыдалъытэзэ, сэкъатныгъэ зиіэхэм яспартакиадэхэр тиреспубликэ щызэхащэх. Дунэе рекордхэр амыгъэуцу-хэрэми, ухьазырыныгъэ дэгъу къэзыгъэлъагъоу къахэкіырэр макіэп.

Адыгэ Республикэм физкультурэмкІэ ыкІи спортымкІэ и Комитет итхьаматэ игуадзэу Джармэкъо Юсыф, Адыгеим и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу, Адыгэ Республикэмрэ Урысыемрэ язаслуженнэ тренерэу Владимир Овчинниковыр, Адыгеим щыпсэурэ хьафизэхэм яорганизацие ипащэу Нэхэе Руслъан, сэкъатныгъэ зиІэхэм я Урысые обществэу Адыгеим щызэхащагьэм итхьаматэу Агьырджэнэкъо Симхъан, АР-м испорткомитет иотдел ипащэу Ирина Манченкэр зэхахьэм къыщыгущы агъэх. Тиреспубликэ спортсмен ціэрыіохэр зэрэщапіухэрэр, физкультурэм пыщагъэхэм япсауныгьэ агьэпытэным фэшІ зэнэкъокъухэр зэрэзэхащэхэрэм, піуныгъэм къатегущыіагъэх.

Армспортымкіэ, къэлъэнымкіэ, пчыпэжьыер дзыгьэнымкіэ, нэмыкіхэмкіэ спартакиадэм щызэнэкъокъугьэх. Кощхьэблэ, Теуцожь, Тэхъутэмыкъое, Мыекъопэ районхэм, Адыгэкъалэ къарыкіыгъэхэм, нэмыкіхэм гущыіэгъу тафэхъугъ.

— ЗэхэщакІохэм тафэраз, — elo Кощхьаблэ щыпсэурэ Бжъэдыгъу Индрыс. — Лъэсэу къэскІухьаныр сикІас. Псауныгъэр дгъэпытэным фэшІ физкультурэм имэхьанэ тиныбджэгъухэм къафэтэІуатэ. Шъхьахынэхэр нахьыбэрэ зэрэсымаджэхэрэр шъэфэп.

ПІэхъусэжъ Аскэрбый Адыгэкъалэ къикІыгъ. Спорт лъэпкъ зэфэшъхьафхэмкІэ спартакиадэм хэлажьэ. Спортым иІофышІэхэу районхэм ащыпсэухэрэм яеп-

лъыкІэхэр тшІогъэшІэгъоных. БжьэшІо Рэмэзан, ЦІыкІу Налбый, ХьакІэгьогъу Казбек, Джармэкъо Азмэт, Алексей Саяпиным къызэрэтаІуагъэмкІэ, сэкъатныгъэ зиІэхэм ягуетыныгъэ къзІэтыгъэным пылъых. ЦІыфым кІуачІэу иІэр зыдишІэжьыным фэшІ пчэдыжьым къыщыублагъэу лъэсэу къыкІухьан фае. Спартаки-

адэхэр ящыкlагъэх, псауныгъэм икъэкlуапlэхэу алъытэ. Ирина Манченкэм изэфэхьысыжьхэм къахигъэщырэр неущырэ мафэм телъытагъ. Олимпиадэ джэгунхэу Шъачэ щыкlощтхэм апэгъокlыхэзэ, нэмыкl зэlукlэгъухэр зэхащэщтых.

Сурэтым итыр: **спартакиадэм** хэлажьэх.

БАСКЕТБОЛ

Тыгъужъ Эдуард фэгъэхьыгъ

Мыекъопэ кіэлэціыкіу-ныбжьыкіэ спорт еджапіэу N 2-м илъэсыбэрэ идиректорэу іоф зышіэгъэ Тыгъужъ Эдуард фэгъэхьыгъэ шіэжь зэ-нэкъокъу баскетболымкіэ республикэм икъэлэ шъхьаіэ щыкіуагъ. Адыгеимрэ Краснодар краимрэ якіэлэеджакіохэр зэіукіэгъухэм ахэлэжьагъэх.

1998 — 1999-рэ илъэсхэм къэхъугъэ пшъашъэхэр апэрэ чІыпІэхэм афэбэнагъэх. Къалэу Шытхьалэ къикІыгъэхэм текІоныгъэр къыдахыгъ. Мыекъуапэ щыщ пшъашъэхэм ятІонэрэ чІыпІэр къафагъэшъошагъ. Лабинскэ икомандэ ящэнэрэ чІыпІэр ыхьыгъ.

Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренерэу Юрий Бойко ыгъэсэрэ кlалэхэм апэрэ ыкlи ятlонэрэ чlыпlэхэр къыдахыгъэх. Ахэр 2002 — 2003-рэ илъэсхэм къэхъугъэ кlалэхэр зыхэт купым щешlагъэх. Шытхьалэ щыщхэм ящэнэрэ чlыпlэр ахьыгъ.

— Илъэс къэс баскетболымкіэ шіэжь зэнэкъокъухэр зэхэтэщэх. Тыгъужъ Эдуард шіукіэ тыгу къэкіыжьы. Спорт еджапіэм изэхэщэн, спорт псэуалъэм зегъэушъомбгъугъэным, нэмыкі іофыгъохэм ишъыпкъэу апылъыгъ, — къаіуатэ кіэлэеджакіохэм ятренерхэу Евгений Крбашьянрэ Юрий Бойкэрэ. — Тиспорт еджапіэ къычіэкіыгъэхэр Мыекъопэ «Динамо-МГТУ»-м щешіэх, кіэлэеджакіохэм щысэ афэхъух.

Сурэтым итхэр: **Мыекъуапэ икіэлэеджакіохэу зэнэкъокъум чанэу хэлэжьагъэхэр.**

Нэкіубгьор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.

Зэхэзыщагъэр ык I и къыдэзыгъэк I ырэр:

Адыгэ
Республикэм льэпкъ
ІофхэмкІэ, ІэкІыб
къэралхэм
ащыпсэурэ
тильэпкъэгъухэм
адыряІэ
зэпхыныгъэхэмкІэ
ыкІи къэбар
жъугъэм
иамалхэмкІэ
и Комитет
Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыГэр: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр,

197. **Телефонхэр:**приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхьаІэм иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр:
52-16-77. **E-mail:**adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтын-хэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> Пчъагъэр 4000 Индексхэр 52161 52162 Зак. 3988

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьа Гэр

Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьа Іэм иапэрэ гуадзэр

МэщлІэкъо Саид

Пшъэдэк Іыжь зыхьырэ секретарыр

НэпшІэкъуй Заур